

Naša anketa

Kam nás posunuli tohtoročné oslavy SNP?

Ján Pacek, predseda ObIV SZPB, Banská Bystrica:

– Uctili sme si pamiatku tých, ktorí sa neváhali vzoprieť režimu a s bratským podaním ruky sme sa zvítili ešte s priamymi účastníkmi boja proti fašizmu.

Samotná voľba programu vo mne vytvára dojem, ako by to nebolo naše Povstanie. Namiesto piesne M. Kubišovej mala programovať komisia zaradiť nejakú pieseň zo slovenského vojenského, alebo partizánskeho repertoáru. Ďalej sa pýtam, prečo na týchto oslavách bola pozvaná americká delegácia(?), keď s povstaním nemali nič spoločného. Skôr opačne, svojou činnosťou povstaniu len poškodili.

Pokiaľ komisia do programu nezpracovala vojnové sovietske piesne a chceli koketovať s krajinami Západu, tak mali zaradiť do oficiálneho programu francúzske melódie. Pripadá mi akoby celá naša zahraničná orientácia bola nasmerovaná opačným smerom, len nie tam, kde by sme sa mali držať. Pripomína mi to výrok jedného človeka. Na zmenu stačí tak málo a to, keď rozumná väčšina mlčí a nechá sa prekričať krikľúňmi, ktorí sa snažia využiť každú vhodnú príležitosť na prevzatie moci. Myslí si, že sme v období pred konfrontáciou síl medzi zástancami demokracie a silami orientovanými snahe iným diktovať a ovládnuť svet.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – Nevieť či nás tohtoročné oslavy SNP posunuli, alebo nie. No viem, že ani pri tohtoročných oslavách SNP nebol daný priestor Ruskej federácii, ktorá je nástupníckym štátom po bývalom ZSSR a predsa bez podpory ZSSR by SNP nebolo v takom rozsahu, ako bolo. Či už materiálna, personálna a aj morálna pomoc Sovietskeho zväzu bola jedna z rozhodujúcich. Mám veľkú úctu pred každým štátom, ktorý nám pomáhal pri organizovaní Povstania. Preto by sme mali byť objektívni a objektívne, na základe historických faktov, vyzdvihovať jednotlivé štáty pri pomoci SNP a zároveň pozvaných delegácií na oslavy. Veľké pozitívum vidím v tom, že sa začínajú organizovať dobrovoľníkmi jednotlivé podporné akcie, ako napríklad cyklojazda Zvolen – Banská Bystrica na počesť SNP. V tom sme, ako národ, išli dopredu a verím, že tento trend bude pokračovať.

Zuzana Zigová, ZO SZPB Stará Turá: – Asi k zamysleniu, ako dať do povedomia dôležitosť SNP.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Bombový úlovok museli odpáliť

Každý rybár sa teší, keď sa mu na háčik alebo do siete podarí chytiť kapitálny úlovok. No a ten, ktorý skončil v sieti britského rybára bol teda riadny kus.

Mužovi z Essexu sa podarilo uloviť bombu. Konkrétne nemeckú z druhej svetovej vojny. Na miesto ihneď zavolali špecialistov na výbušniny z britského námorníctva. A tí skonštatovali, že nezostáva iné, ako bombu zneškodniť riadenou explóziou.

Všetkých preto zahnali do vzdialenosti vyše kilometra od bomby a následne ju odpálili. Po výbuchu sa hladina poriadne rozbúrila, ale po chvíli bola opäť pokojná. Z bezpečnostných dôvodov potápači ešte prezreli okolie, či sa tam podobných „bombových úlovkov“ nenachádza viac. Keď si boli istí, že oblasť je bezpečná, prenechali hlbiny opäť udiciam a sieťam.

A. Mikundová, zdroj: dailymail.co.uk

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXIII 20. 9. 2018 Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

19

Slováci v povstaní dokázali svoju svojbytnosť

Na úpätí Nízkyh Tatier sa 18. augusta uskutočnili v areáli zrekonštruovaného pamätníka 2. československej paradesantnej brigády v ZSSR v obci Dolná Lehota, lokalita Krpáčovo, regionálne oslavy 74. výročia SNP a výsadku 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR, vyslanej na pomoc SNP.

Za tónov chorálu v podaní Dychovej hudby OS SR si položením venčov a kytic kvetov hrdinstvo, obetavosť a osobné nasadenie účastníkov SNP uctili poslanci NR SR Jozef Ježík a Radovan Baláž, zástupca veľvyslanectva RF, predseda SZPB Pavol Sečkář, poslanci zastupiteľstva BBSK Tomáš Abel a Martin Juhaniak, zástupca veliteľstva vzdušných síl OS SR plukovník Robert Kleštinec, riaditeľ múzea SNP Banská Bystrica Stanislav Mičev, predstavitelia samosprávy, miestnej štátnej správy, predstavitelia oblastných a základných organizácií SZPB z B. Bystrice, Rožňavy, Zvolena, Popradu, R. Soboty, Pezinka a Revúcej a domáceho Brezna, predstavitelia ZO SZPB i zástupcovia okresných organizácií strany Smer-SD a SNS.

So slávnostnými príhovormi vystúpili predseda SZPB Pavol Sečkář, prednostka OÚ v Brezne Ingrid Poliaková a starostka obce Dolná Lehota Viera Hudíková. Rečníci poukázali na význam SNP, ale i na to, že v povstaní Slováci dokázali samým sebe i demokratickému svetu svoju svojbytnosť a národnú existenciu, prejavili skutočné vlastenectvo i solidaritu s antifašistami celého sveta. Poďakovali sa všetkým priamym účastníkom SNP, všetkým, ktorí s nasadením svojich životov a zdravia išli brániť slobodu, demokraciu a česť svojho národa.

V rámci oficiálneho programu zrealizovali vzdušné sily našej armády zoskok parašutistov a vzdali tak hold svojim predchodcom v zbrani.

Organizátori pripravili pre zúčastnených kultúrny program, v ktorom

vystúpili Spevácky zbor Lipka z Valaskej, folklórna skupina Bacúšan z Bacúcha, tanečná škola Tančekovo z Brezna, mužská spevácka skupina Pohoreľskí chlopi z Pohorelej a country skupina Vodopád z Brezna. K pohode prispelo i pekné počasie.

Organizátori týmto ďakujú za finančnú a materiálnu podporu pri organizácii podujatia: BBSK, Mestu Brezno, obciam Beňuš, Nemecká, Jasenie, Heľpa, Pohorelá, Dolná Lehota, Nadácii Železiarne Podbrezová, Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Stredoslovenskej prevádzkovej vodárenskej spoločnosti, a.s., Ozbrojeným silám SR, VÚ Nemecká a Múzeu SNP B. Bystrica.

Poďakovanie patrí tiež všetkým, ktorí merali cestu do Krpáčova a pripomenuli víťazov i obeť povstaleckých bojov a význam SNP pre súčasnosť Slovenska.

J. Demian, predseda ObIV SZPB v Brezne
Snímka: M. Pivovarci

Tajné plány USA na totálne zničenie ZSSR

V 60-tych rokoch minulého storočia USA zostavili plán na totálne zničenie ZSSR a Číny, hovorí sa v dokumentoch, ktoré zverejnila nekomerčná organizácia „Archív národnej bezpečnosti“. Plán predpokladal zabitie 71 % obyvateľov národov ZSSR.

Ide o dokumenty Jednotného integrovaného operačného plánu (SIOP), čo je tajná dokumentácia USA o použití atómových zbraní, tvrdí RIA Novosti.

V pláne z roku 1964 sa poukazuje na nutnosť zničenia 70 percent priemyselného potenciálu ZSSR. Podľa hodnotení z roku 1961 SIOP predpokladal likvidáciu 71 % obyvateľov miest ZSSR; v roku 1962 sa zase hovorilo o vyzabíjaní 70 miliónov obyvateľov ZSSR.

Zbor náčelníkov štábov OS USA posudzoval variant, pri ktorom sa smrť obyvateľstva stane základným kritériom víťazstva nad ZSSR.

V roku 2015 bol uverejnený zoznam potenciálnych cieľov amerických atómových úderov v roku 1959. Dostali sa doň stovky cieľov v ZSSR, vo východnej Európe a v Číne. Prioritu mala likvidácia vojenského letectva. Sovietske bombardéry mali byť zničené ešte na zemi.

V auguste 2018 sa svet dozvedel, že americká armáda dostane do výzbroje tri nové družice, ktorých úlohou bude ochrániť USA od „náhodného atómového útoku“, ktorý vraj môže vyprovokovať Rusko alebo Čína.

Podľa vz.ru, 2. 9. 2018

Čo sa šíri internetom?

1. svetovú vojnu rozpúťalo Nemecko.
2. svetovú vojnu rozpúťalo Nemecko. Neomarxizmus (Frankfurtská škola) vznikol v Nemecku. Potom sa rozšíril po Európe. Imigrantom roztvorilo neobmedzenú náruč Nemecko. Povinné kvóty nám vnucuje hlavne Nemecko. **A kto je za to vinný? Rusko!**

Na zamyslenie: Ako viete, ja som, mimochodom, veľký čítateľ priamej demokracie. Na vedeckej úrovni som sa ňou zaoberal... najväčším človekom, ktorý praktizoval priamu demokraciu bol Adolf Alojzovič (rozumej Hitler) v tridsiatych rokoch...

Andrij V. Parubij, predseda Verchovnoj rady Ukrajiny

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

19

„Arabské NATO“ na čele s USA

Administrácia amerického prezidenta Donalda Trumpa začala formovať novú alianciu – Blízkovýchodnú strategickú alianciu (MESA) alebo neoficiálne „arabské NATO“, píše Defence News.

S odvolávkou sa na nemenovaného predstaviteľa Rady národnej bezpečnosti pri Bielom dome list oznamuje, že aliancia môže združiť Saudskú Arábiu, SAE, Kuvajt, Katar, Omán, Bahrajn, Egypt a Jordánsko. Činnosť „arabského NATO“ sa sústreďuje

na podporu stability na Blízkom východe opozíciou voči terorizmu a extrémizmu. No a predovšetkým vraj na „zadržanie iránskej agresie v regióne“, oznámil anonymný zdroj.

Defence News uvádza, že oficiálne bude vytvorenie aliancie vyhlá-

sené 12.–13. októbra vo Washingtone na samite štátov Perzského zálivu.

Podľa vz.ru, 30. 8. 2018

Lavrov elegantne poukázal na otroctvo EÚ

Ruský minister zahraničia Sergej Lavrov vyhlásil, že „úprimne“ skladá klobúk pred britskými diplomatmi, ktorí v procese brexitu dokázali presvedčiť európskych kolegov, aby vyslali ruských diplomatov ohľadne záležitosti Skripalovcov.

Lavrov európskej vazalskej diplomacii pripomenul, ako Európania spočiatku zdržanlivo zareagovali na incident v Salisbury (Keď ešte cítili, že by sa patrilo vyniesť na stôl aspoň nejaký dôkaz.), no neskôr sa Angličku podarilo presvedčiť dve tretiny EÚ vyslať časť ruských diplo-

matov. (Angličania totiž kontinentálnym Európanom náležite vysvetlili, že otrokom nenáležia žiadne dôkazy, otrok musí len bezpodmienečne plniť vôľu pána.)

Lavrov ďalej povedal, že európski diplomati sa Moskve neskôr priznávali, že Londýn aj tak neposkytol Bruselu

žiadne dodatočné dôkazy ohľadne ruskej účasti na atentáte proti Skripalovcom, hoci im to sľúbil.

„Samozrejme, že obecné sú britské tradície dobre známe. Ja úprimne skladam klobúk pred britskými diplomatmi, ktorí v období, keď štát úplne vystupuje z (ich podriadenej) EÚ, ešte si zmyslia ovplyvniť politiku EÚ voči Rusku, USA, samozrejme, tiež,“ dodal Lavrov.

Srsopol.sk z 3. 9. 2018 (krátené)

Nemecko je Američanmi stále okupované

V žiadnej inej krajine nemá Biely dom umiestnených toľko vojakov ako v Nemecku (235 základní a cca 50 tisíc vojakov).

Washington má mimo územia USA okolo 720 väčších vojenských základní a vojenských administratívnych zariadení. Z toho tretina je v Nemecku. Na druhom mieste je Japonsko, kde ich je

123, na treťom Južná Kórea s 87.

Keď bol Barack Obama v roku 2009 na najdôležitejšej americkej základni v Nemecku v Ramsteine, tak údajne povedal pred zhromaždenými americkými vojakmi, že

Nemecko je stále ešte obsadenou krajinou a takou má zostať minimálne do roku 2099.

Ak teda Obama hovorieval o Nemcoch ako o spojencoch, tak to bol absolútny výsmech. Nemecko je len vazalom USA.

HSP, 7. 9. 2019 (krátené)

Pentagon zacítil „rovnako silných protivníkov“

USA nedokážu ubrániť svoje územie v prípade útoku Ruska a Číny, vyhlásil veliteľ severného velenia USA a veliteľstva severoamerickej leteckej a kozmickej obrany generál Terrence J. O'Shaughnessy.

„Bezpečnostná situácia sa mení. Donedávna sme si mysleli, že okolité oceány na východe a západe a priateľské štáty na severe a juhu robia náš štát nedosiahnuteľným, lenže všetko sa mení, pretože existujú protivníci, ktorí sú už schopní

zasiahnuť naše územie,“ vyhlásil O'Shaughnessy na 140. konferencii Národnej gardy USA.

V tejto súvislosti vyzval na kompletnú obmenu obrannej stratégie USA. „Musíme od základu prehodnotiť obranu nášho štátu a premys-

lieť si, ako sa budeme brániť rovnako silnému protivníkovi,“ vyhlásil, píše Military Times.

Jedným z opatrení, ku ktorým Pentagon už prikočičil, O'Shaughnessy nazval vybavenie stíhačov F-16 radarmi s aktívnou fázovou mriežkou, aby bojové letúne dokázali prepadať krídlaté rakety.

- r -

USA uznali, že jednopolárnemu svetu je koniec

Trend prezrádza nenávisť sveta voči USA

Ministerka vnútornej bezpečnosti USA Kirstjen Nielsenová, vystupujúca v Univerzite Georga Washingtona, priznala, že jednopolárny svet sa končí kvôli zmenám v rozložení síl na medzinárodnej aréne.

Podľa šéfa jedného z výkonných departmentov americkej administrácie, rovnováha síl, ktorá bola charakteristická pre medzinárodné vzťahy v ostatných desaťročiach, už koroduje, uvádza TASS. Nielsenová podtrhla, že ohrozený je

„jedenpolárny moment Ameriky“.

„Také štáty ako Čína, Irán, Severná Kórea a Rusko sú pripravené použiť všetky elementy národnej sily – finančné, obchodné, v kybernetickom priestore, špionáž, informačné operácie a mnohé ďalšie,

aby podryli naše pozície a presadili svoje záujmy,“ vyhlásila.

Podľa jej názoru vzniká na rôznych miestach zemegule vákuum moci, ktoré sa rýchlo zaplnia nepriateľsky voči USA naladenými štátmi a aj teroristami a nadnárodnými zločincami, ktorí vraj majú rovnaký cieľ. „Spoločný cieľ: chcú zničiť náš (americký – pozn. Vzgljad) spôsob života.“

Podľa vz.ru, 6. 9. 2018

Pokrytectvo USA: Bombardovať Idlib treba Rusku zakázať!

Sýrska provincia Idlib sa v ostatných časoch zmenila na obrovskú teroristickú enklávu. Dnes sú tam bojovníci všetkých druhov – od tzv. „umiernených“ po teroristov ISIL a Al-Káidu, ktorí sem prúdili z celej Sýrie. Preto sa vyčistenie tejto provincie stáva prvoradou úlohou pre Damašek.

V pokusoch odvrátiť útok vládnych síl na Idlib sa americkí kurátori bojovníkov už nevedia zmestiť do kože, prekračujú všetky morálne hranice. Prezident USA Donald Trump urobil nedávno najpokrytejšie vyhlásenie, keď povedal, že operácia na severe Sýrie sa zmení na tisíce obetí civilistov a že svetové spoločenstvo nesmie dopustiť vyčistenie provincie Idlib v Sýrii Damaškom a ruskými silami.

Americký prezident pri tom zamlčal, čo Ozbromené sily USA a aj ich spojenci urobili so sýrskym mestom Rakka. Donald Trump asi zabudol na 13-tisíc zabitých civilistov v tomto meste, v ktorom od amerického bombardovania niet ani čistej vody, ani elektriny.

Čo sa týka Sýrie, dnes aj človek s najpovrchnejšími informáciami môže ľahko zistiť kde je pravda. Stačí si porovnať dve veci. Čo je dnes s mestami, kde teroristov likvidovalo Rusko a čo je s tými mestami, ktoré bombardovali Američania a ich spojenci. Do miest, ktoré oslobodili Rusi a Sýrčania, tam sa život dávno vrátil a naopak, tam, kde teroristov likvidovali USA so svojimi spojencami, tam kraľujú ruiny a smrť.

V. Mikunda, s využitím topwar.ru z 9. 9. 2018

Čo píšú iní

Ukrajinský televízny moderátor našiel vinníka zabijania Židov medzi sovietskymi rozviedčikmi

Moderátor televízie „Prjamoj“ Mikolaj Vereseň vyhlásil, že fašisti postrieľali Židov v Babom Jare z viny sovietskeho rozviedčika Ivana Kudru, ktorý vraj zamínoval a vyhodil do vzduchu Kreščatik, čím vyvolal nepokoje Kyjevčanov.

Nemci, aby si „udobrili obyvateľov mesta“, rozhodli sa vraj postrieľať všetkých Židov, pretože miestni Ukrajinci ich vnímali ako členov NKVD, oznámil cez facebook predseda ukrajinskej židovskej náboženskej obce Eduard Dolinskij.

„Príčinou tohto ťažkého tária, základom ktorého je odmietanie holokaustu, je nevyhnutnosť podpory premenovania ulice Hrdinu ZSSR Ivana Kudru na ulicu amerického senátora Johna McCaena. Aby sa to podarilo, spustená bola celá kampaň klamstiev voči hrdinovi rozviedčikovi a dokonca do toho zaplietli aj holokaust,“ tvrdí Dolinskij.

V Babom Jare nemeckí fašisti a ukrajinskí kolaboranti masovo popravili od 100 do 150 tisíc ľudí. Niektorí historici tvrdia, že len Židov tu bolo zlikvidovaných 150 000.

Vz.ru, 5. 8. 2018 (výňatok)

Banderovci masakrovali civilistov aj na Slovensku...

Desiatky ľudí si v stredoslovenskej obci Varín (Varín je totiž najzápadnejším bodom, kam sa zvyšky banderovcov na území Slovenska dostali.) pripomenuli obeť povojnových bojov s banderovcami. Od poslednej ozbrojenej zrážky so zvyškami banderovcov na území Slovenska uplynulo sedemdesiat rokov, pripomína Artur Bekmatov.

Viacerí rečníci poukázali na fakt, že tí, ktorí na Slovensku a v Poľsku po vojne páchali zverstvú, sú dnes na Ukrajine oslavovaní ako národní hrdinovia.

Klub českého pohraničí využil toto zhromaždenie, aby odovzdal pamätnú medaile viacerým združeniam a jednotlivcom, ktorí udržávajú spomienku na boje s banderovcami.

„Je smutné, že po vyše sedemdesiatich rokoch na Ukrajine oslavujú banderovcov – významávajú a nasledujú Banderu a za podpory vlády Ameriky útočia na všetko ruské! Vedú občiansku vojnu proti vlastným občanom. Ešte šťastie, že je tu Putinovské Rusko,“ povedal Zdeněk Kubánek zo združenia Vojáci proti válce.

Poznámka: Posledný boj s banderovcami na Slovensku sa rozpútal 4. 5. 1948.

HSP, 4. 9. 2018, Sputnik (výňatok)

Pre Ukrajinu je Hitler hlavný demokrat

Predseda Verchovnoj rady Ukrajiny Andrej Parubij pre televíziu ICTV pochválil vodcu Adolfa Hitlera za zavádzanie demokracie.

„Ja osobne som obrovský zástanca priamej demokracie. (...) Mimochodom, poviem vám, že najväčším človekom, ktorý praktizoval priamu demokraciu, bol Adolf Alojzovič (Hitler – pozn. red.) v 1930-tych rokoch,“ uvádza RIA Novosti.

Poslanec tiež vyzval, aby sa nezabúdalo na Hitlera pri „rozvíjaní demokracie“.

Vz.ru, 4. 9. 2018 (výňatok)

Japonsko protestuje, že...

...Rusko usporiadalo na Kurilských ostrovoch podujatia súvisiace s ukončením 2. sv. vojny, vyhlásil generálny tajomník vlády Esichide Suga.

Suga podtrhol, že zosilnenie ruskej vojenskej prítomnosti na južných ostrovoch Kurilského valu „sa rozchádza s postojom“ Tokia, uvádza TASS.

Japonsko nazvalo konanie Moskvy neprípustným. Podľa vz.ru, 4. 9. 2018

Novými menami brigád OS Ukrajiny Porošenko posielala signál Moskve, Minsku, Budapešti...

Hneď niekoľkým brigádam Ozbromených síl Ukrajiny boli „v duchu samostatnosti“ priznané čestné názvy. Prezident Porošenko tým úplne vážne chce ospievať „bojovú dráhu Ukrajincov“ a zároveň podpichnúť Moskvu a spolu s ňou aj Bielorusov, Poliakov, Maďarov, Čechov a Slovákov.

Najzábavnejšie je pomenovanie 30. mechanizovanej brigády Konstantina Ostrožského, ktorá bola kedysi 83. jazdeckou divíziou sformovanou z uralských kozákov v septembri 1941 a ktorá bojovala o Moskvu i Stalingrad, oslobodzovala Ukrajinu i Československo. Neskôr sa z nej stala 30. gardová tanková divízia.

(Pokračovanie na str. 5)

Pietna spomienka obetiam holokaustu

Položením vencov k Pamätníku obetiam holokaustu na Rybnom námestí v Bratislave, v piatok 7. septembra, si sprievod na čele s bývalým prezidentom SR Ivanom Gašparovičom pripomenul Deň obetí holokaustu a rasového násillia (9. septembra).

Členovia vlády, poslanci NR SR, diplomati, členovia miestnej štátnej správy, samosprávy a bratislavskej oblastnej organizácie SZPB si uctili obeť nemeckých fašistov a ich spojencov.

Najúčinnejším a najhroznejším prostriedkom nemeckého holokaustu boli vyhladzovacie tábory, kde sa hromadne popravovalo zastrelením, obesením a jedovatým plynom. Len do koncentračného tábora Auschwitz bolo z územia dnešného Slovenska deportovaných 65 692 osôb. Podľa údajov repatričných úradov sa z nich vrátilo v roku 1945 len 348 osôb.

Riaditeľ Múzea židovskej kultúry Pavol Mešťan v príhovore pripomenul nariadenie známe ako Židovský kódex. „Je už takmer notoricky známe, že v čase svojho vzniku patril k najtvrdším protizidovským právnym normám v Európe, že jeho tvorcovia sa

inšpirovali norimberskými zákonmi, ako aj to, že na Slovensku odštartoval riešenie židovskej otázky na rasovom princípe. Kritérium vierovyznania odsunul Židovský kódex bokom a ako Žida definoval každého, kto bol potomkom aspoň troch starých rodičov Židov. Židovský kódex zbavil vedenie Slovenska mravných zákonov,“ uviedol P. Mešťan.

Veniec kladie delegácia SZPB

Podpredsedníčka vlády Gabriela Matečná a veľvyslanec Izraela na Slovensku Zvi Aviner Vapni sa v príhovoroch zhodli, že je nevyhnutné vzdelávať o tragických udalostiach holokaustu, aby sa predišlo opakovaniu dejín.

„Mnohí pamätníci už nežijú a my sme tí, ktorí žijeme, aby sme tieto spomienky a príbehy odovzdávali ďalej, aby sa to nikdy viac neopakovalo,“ vyzvala G. Matečná.

Spomienkové podujatie ukončila modlitba, ktorú predniesol rabín Baruch Myers. **– vič –**

Podakovanie predsedu SZPB

Vážení priatelia,

patrí vám moje úprimné podakovanie za podujatia, ktoré ste zorganizovali pri príležitosti 74. výročia SNP i za vašu účasť na ústredných oslavách SNP v Banskej Bystrici.

V budúcom roku si pripomenieme 75. výročie SNP a ešte predtým sa budú konať výročné členské schôdze, oblastné konferencie a náš 17. zjazd SZPB. Potvrdíme ním svoje protifašistické smerovanie.

V novembri 2018 sa uskutočnia voľby do samospráv, ďalšie voľby absolvujeme v r. 2019 a 2020. Prosím, venujte im zvýšenú pozornosť a konajte s rozvahou. Nezabudnite, kto nám pomáha a kto bude ochotný pomáhať nám i naďalej.

Stále majme na pamäti odkaz SNP. Zachovajme jeho pamäť a česť hrdých protifašistických víťazov. Ak chcú aj naše generácie víťaziť, nesmieme poľaviť v boji proti žiadnemu extrémistickému novotvaru nacizmu a fašizmu.

Nám, členom SZPB, pripadla veľká česť, byť pokračovateľmi našich hrdinských otcov a dedov, ktorí sa pred nacizmom a fašizmom nesklonili a porazili ho. My sme ich pokračovatelia. Dušou a srdcom chráňme ich, ale dnes už aj svoju česť!

S úctou

Pavol Sečkář, predseda SZPB, v. r.

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

To sa netýka len detí v ZŠ, ale i generácie ich rodičov. Oni bohužiaľ vnímajú život akosi inak a vlastná história ich nezaujíma. Preto sa nedivme deťom, že nemajú záujem, keď ten záujem nemajú ani rodičia. Keď vymrie naša generácia, oslavy SNP, bohužiaľ, zaniknú.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Žiaľ, toto Výročie SNP som si pripomenul v posteli a teda len pri televízore.

Priznám sa, že ma vytáčali slová našich politikov, ktorí na jednej strane niečo hovoria a inak konajú, najmä vo vzťahu k fašizmu na Ukrajine, Pobaltsku a pod. Najmä pán prezident by mal radšej pomlčať, pretože dávno stratil právo moralizovať. Urobil toľko prešľapov, že slušný človek by sa už dávno spakoval a odišiel do zabudnutia. No on stále rozoštváva a rozdeľuje spoločnosť.

Priznám sa, že ma šokovala aj misia USA po miestach SNP na Slovensku. Kde Američania berú morálne právo na takéto akcie?

Michal Kopko predseda ObIV SZPB, Poprad: – Tohtoročné oslavy 74. výročia SNP prebehli na vysokej úrovni nielen v B. Bystrici, ale aj po regiónoch Slovenska. Ale ďalej nás to nejako neposunulo, pretože médiá okrem 29. 8. vysielali dva týždne „pred“ a dva týždne „po“ len o udalostiach roku 1968, aj to skreslene, pretože k nám neprišli ruské vojská, ale sovietske, maďarské, poľské, rumunské. Takto vyučujeme o našich dejinách.

Jozef Pupaľa, predseda ZO SZPB arm. gen. L. Svobodu, Čierny Potok: – Prvý „šok“ som zažil pri slávnostnom prelete helikoptér, síce armády SR, ale americkej výroby! Naša hlava štátu sa usmieval od „ucha k uchu“! No veľká časť publika ho napodiv privítala srdečne piskotom a nelichotivým prívlastkom „fašista“!

Akoby sa náš čelný, ústavný činiteľ „hanbil“ vysloviť vďaka za pomoc ZSSR pripravám a priebehu povstania, nebolo počuť meno ani jedného partizánskeho veliteľa zo ZSSR, zato metal okolo seba frázami ako naši „spojenci“, ale ktorí? Tí, čo zbombardovali Dubovú? O Apollke v Bratislave, či o Nových Zámkoch radšej ani nehovorím! Zato naše verejnoprávne médiá chrlili a predbiehali sa informáciami o putovaní „karavanu“, veľvyslanectva USA po Slovensku takmer vo všetkých väčších mestách.

Nuž a ako sa od 15.00 hodiny začali vracat' zjazdové autobusy do svojich regiónov, tak aj publikum sa z osláv poriadne vypratalo. Spolu so Slnkom som skonštatoval, že sme sa scenárom týchto osláv opäť posunuli na Zápád!

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Podakovanie od ČSBS

Vážení priatelia na Slovensku, ďakujeme za pozvanie na pietne spomienky na hrdinov Slovenského národného povstania, ktorých sme mali česť zúčastniť sa 27. augusta 2018 v Makove (zúčastnilo sa 38 členov našej organizácie) a 28. augusta 2018 pri pamätníku padlých občanov Francúzskej republiky v Strečne (zúčastnili sa dvaja zástupcovia našej organizácie).

Oceňujeme Vaše úsilie, ktoré venujete podobným akciám na Slovensku, pretože dobre vieme, ako je náročné ich zorganizovať a oceňujeme aj to, že pri týchto príležitostiach v tomto roku pripomínate aj výročie 100 rokov založenia spoločného československého štátu.

Ešte raz – ďakujeme!

Ing. Alois Martinek

predseda Oblastnej organizácie ČSBS Valašské Meziříčí

Pamätná doska legendárnemu letcovi

Dňa 30. augusta 2018 sa v priestoroch synagógy v Bratislave uskutočnil slávnostný akt odhalenia pamätnej tabule generálmajorovi v. v. Ivanovi Ottovi Schwartzovi, spojený s krstom knihy Pavla Vitka o tomto legendárnem letcovi.

Genmjr. v. v. Ivan Otto Schwarz, rodák z Bratislavy, vyrastal v Bytči a bol posledným vo Veľkej Británii žijúcim Slovákom, ktorý počas druhej svetovej vojny slúžil v čs. jednotkách britského kráľovského letectva (RAF). V rámci 311. čs. bombardovacej perute RAF nalietal 1200 bojových hodín. Dňa 27. decembra 1943 sa ako horný strelec v osádke bombardéra Liberator pod velením P/O Oldřicha Doležala podieľal na najväčšom úspechu svojej perute – na potopení nemeckej lode Alsterufer, ktorá dovážala z Japonska pre nacistické Nemecko strategický náklad wolfrámu.

Genmjr. v. v. Ivan Schwarz bol tiež prezidentom Zväzu letcov slobodného Československa so sídlom v Londýne. Bol ocenený mnohými domácimi a zahraničnými vyznamenaniami, medzi ktorými bol aj Rad Bieleho dvojkríža III. triedy.

Denisa Žiaková

Súd odmietol obžalobu na Mariana Kotlebu

Špecializovaný trestný súd odmietol obžalobu na predsedu LS NS Mariana Kotlebu. Dôvodom je, že vo veci zistil závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu.

Hovorkyňa Špecializovaného trestného súdu Katarína Kudjáková pre agentúru SITA povedala: „Súd zistil, že do úvahy prichádza prísnejšie právne posúdenie skutku oproti obžalobe, ako aj to, že v prípravnom

konaní neboli vykonané všetky dôkazy o okolnostiach, ktoré sú nutné na rozhodnutie súdu.“

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry podal v júli obžalobu na poslanca a predsedu strany LS NS Mariana K. Dôvodom

bolo podozrenie z prečinu prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd. Predseda LS NS 14. marca na podujatí svojej strany rozdal trom rodinám šeky po 1488 eur. Vzniklo podozrenie, že strana sa tým prihlásila k neonacistickému symbolu 1488.

HSP z 11. 9. 2018 (výňatok)

Putin navrhol Japonsku podpísať mierovú zmluvu

Prezident RF V. Putin 11. septembra navrhol, aby bola mierová zmluva s Japonskom podpísaná do konca roka 2018 bez akýchkoľvek predbežných podmienok.

„(Japonský premiér) Šinzó (Abe) povedal: „Podme zmeniť prístup.“ Podme. Takže, aká myšlienka mi napadla: podpíšme mierovú zmluvu – nie teraz, ale do konca roka – bez akýchkoľvek predbežných podmienok,“ vyhlásil ruský prezident a povedal, že na podpis mierovej zmluvy treba v regióne vytvoriť bezproblémové podmienky a potom, po podpise dokumentu, bude možné riešiť všetky ostatné otázky, ktoré má Moskva i Tokio.

Abe vyhlásil, že neexistencia mierovej zmluvy s Ruskom je naozaj nenormálnou situáciou a potvrdil rozhodnosť spolu kráčať k jej uzavretiu, uvádza TASS. „Ak to neurobíme teraz, tak kedy? Ak to neurobíme my, tak kto okrem nás,“ povedal japonský premiér.

Lenže o deň na to japonský tajomník kabinetu ministrov Jošihide Suga vyhlásil, že Tokio nepodporuje návrh prezidenta RF V. Putina o mierovej zmluve. „Vláda nemení svoju politiku ohľadne riešenia otázky vrátenia (severných) ostrovov a podpísania mierovej zmluvy,“ povedal.

– r –

Tak si teda hovorme pravdu!

„Musíme sa naučiť hovoriť si pravdu, v akom stave je spoločnosť a kde robíme chyby. Treba si hovoriť pravdu, kde zlyhávame. To, že naši ľudia sú ochotní voliť extrémistickú fašistickú stranu neznamená, že by boli takí,“ mal podľa TASR povedať na Výročie SNP prezident A. Kiska pri stretnutí troch najvyšších ústavných činiteľov s predstaviteľmi politických, spoločenských či akademických inštitúcií a cirkví. Podľa neho je to vraj skôr volanie ľudí o pomoc, ktorí cítia nespravodlivosť v rôznych jej podobách.

Nuž tak si povedzme, ako sa podľa tohto vzorca tiež dajú vnímať tohtoročné ústredné oslavy SNP v B. Bystrici!

Ak opomenieme, že zo slovníkov našich čelných predstaviteľov sa úplne vytratil pojem „nemecký nacizmus, „nemecký“ fašizmus a že zostal z neho už len „fašizmus“, potom vyvstáva otázka: A toto nám dokedy vydrží? Nebude to len dovtedy, kým tu bude SZPB, ktorý bez prestania dôsledne hovorí nielen o nemeckom fašizme a nacizme, ale aj o maďarskom fašizme? (viď naše články v zväzovej tlači – pozn. red.) Je to len tým, že naši pamätníci zažili jedno i druhé a preto ich potomkovia a mnohí členovia SZPB vieme čo sa skrýva za týmito pojmi? Lenže my vieme aj to, čo sa skrýva za ľudmi, ktorí tieto pravdivé historické pojmy deformujú!

Priznajme si, že vystúpenia rečníkov v ostatných rokoch nás vracajú do čias, keď dominoval tzv. „partizánsky výklad“ SNP a úloha 1. čs. armády na Slovensku bola potláčaná a opomínaná. Ešte šťastie, že tento dojem vždy trochu eliminujú rečníci SZPB, toho roku jeho predseda Pavol Sečká.

Osobitne podivné je, že prezident SR, ako vrchný veliteľ Ozbrojených síl SR, predkom „svojej“ armády za splnenie vojenskej prísahy ešte ani raz z tribúny v B. Bystrici nezložil česť.

V čom je tu najväčšie nebezpečenstvo? Ak SNP nebudeme vnímať historicky pravdivo, ak si nepoviem o zaisťujúcu pravdu ako to bolo, že tu išlo v prvom rade o splnenie si slovenskými vojakmi ich vojenskej prísahy, ktorí sa postavili nemeckému agresorovi keď ten prekročil naše hranice, a budeme v tom vidieť len vnútro-slovenský boj „dobra“ so „zlom“, čo je prezidentova obvyklá fráza, tak potom otvorene dávame za pravdu tým, ktorí tvrdia, že SNP bol politickým pučom proti vlastnému štátu.

Lenže potom sa nečudujeme, že oni si túto mustru už tak dokonale osvojili, že dnes volajú na námestia ľudí na „puč“ tiež pod zámienkou akéhokoľvek imaginárneho boja „dobra so zlom“.

V. Mikunda

Vidíme predsedníčku jednej z banskobystričských ZO SZPB Evu Brozmannovú s kolegynami.

Na čom sa asi baví bývalý červenoarmejec Ján Chudík s touto utešenou mládežou?

Hľadisko bolo jednoznačne trojgeneračné.

Celá skupina protifašistov z Brezna.

Fotoaparát zachytil aktívne členky zvolenskej oblastnej organizácie SZPB.

Nedá sa povedať, žeby program ľudí neoslovil.

Napísali nám

Kam kráčaš, SNP?

Zdá sa mi, že oslavy SNP upadajú do stereotypu a slúžia hlavne na prezentáciu našich najvyšších ústavných činiteľov. Neviem, kto je hlavným scenáristom a režisérom osláv, ale už niekoľko rokov sa prejavuje snahou potlačiť na minimum úlohu pomoci Sovietskeho zväzu a jeho Červenej armády.

Máme tu teda „objektívitu“ ako sa patrí! Nebudem prekvapený, keď o niekoľko rokov sa verejnosť dozvie, že rozhodujúcu úlohu v SNP zohrali USA a ich spojenci.

Nemilý je samotný príchod do areálu, kde každého účastníka ošacujú. Vrcholom je odobratie žrdí zo zástav. Vid' trapas so zástavou Čapajevovej partizánskej brigády, ktorú si odbojárni niesli až z východu Slovenska.

Neviem tiež, prečo musia rečniť všetci traja ústavní funkcionári! Mladí ľudia a deti sa o SNP od nich aj tak veľa dozvedia, pretože sa oháňajú frázami o slobode a demokracii a varujú, celkom správne, pred nebezpečenstvom fašistických

myšlienok u nás. Lenže nepovedia, že keď sa v OSN schvaľuje deklarácia odsudzujúca velenie fašizmu, tak naši zástupcovia sa vždy poslušne zdržia hlasovania. Čiže v B. Bystrici tak a pred svetom inak. To je farizejstvo najvyššieho rangu!

Veľmi nechutné bolo zaradenie na tieto oslavy SNP aj 50. výročie roku 1968. Absolútne nevhodná bola tiež pieseň „Modlitba pre Martu“ v hlavnej časti programu. Čo už má spoločné so SNP? Rovnako sa nedá pochopiť vystúpenie, či modlitba generálneho biskupa Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku M. Klátika.

Július Feješ, člen SZPB Detva, (krátené)

(Pokračovanie zo str. 2)

Rekonštrukcia bunkra s ďalším výhľadom

Po sedemnástich rokoch sa už značne poškodený partizánsky bunker nad Malinovou opäť dočkal celkovej obnovy. Jeho prvá povojnová rekonštrukcia sa udiala v roku 2001. Od začiatku terajšej obnovy až do ukončenia koordinoval rekonštrukciu predseda ZO SZPB Peter Benko.

Napriek tomu, že miestnej ZO SZPB sa nepodarilo zohnať peniaze na obnovu, rozhodli sa pokračovať vo svojej iniciatíve svojpomocne. Základná organizácia zakúpila z vlastných prostriedkov drevnú hmotu, finančnú pomoc získala z rozpočtu obce a od sponzorov. Do realizácie projektu sa zapojili členovia SZPB, občania a nadšenci.

Bunker bol verejnosti slávnostne sprístupnený za účasti ministra obrany SR Petra Gajdoša a predsedu branno-bezpečnostného výboru Antona Hrnka. Minister Gajdoš v príhovore uviedol, že „nový bunker považuje za udržiavanie tradícií,“ čo je podľa neho nádherná ľudská vlastnosť. „Je to spomienka na tých, ktorí bojovali za slobodu, demokraciu, pretože sloboda nie je a nebola ani nebude nikdy zadarmo. Stojí to najcennejšie, a to je ľudský život, ktorý máme,“ povedal.

Slávnosti sa zúčastnil aj Denis Rajskej z veľvyslanectva RF, predseda ObIV SZPB v Prievidzi Ján Žiak s tajomníčkou Soňou Pinkovou a starostovia z okolitých obcí. In-

ciatívu ZO SZPB ocenila starostka obce Malinová Mária Luprichová.

Pôvodný bunker nad Malinovou slúžil po potlačení SNP ako úkryt partizánskeho oddielu Ernesta Thälmana. Väčšinu z jeho 70 členov tvorili práve občania Malinovej, vtedy Cách, a okolia. V protifašistickom odboji zahynulo celkovo 22 obyvateľov obce. Ich pamiatku si všetci uctili pietnym aktom pri Pamätníku padlým v obci.

Partizánsky bunker Thälmann mal už v minulosti turistický potenciál a jeho súčasná obnova ho môže ešte viac zatriktívniť. Prídu si tu na svoje

fanúšikovia histórie, turisti i vyznávači geocachingu (zábava, či určitý druh športu, spočívajúca v hľadaní skrytého objektu, o ktorom sú známe len jeho geografické súradnice – pozn. red.). Novým prvkom je informačná tabuľa osadená pri bunkri, ktorá dokumentuje historické udalosti viažuce sa k tomuto miestu.

Projekt by mal pokračovať, pretože zámerom je vybudovať k nemu aj turistický náučný chodník. Výbor ZO SZPB sa rozhodol druhú časť realizovať až po vyriešení financovania. V obci na autobusovej zastávke pod smerovníkom na bunker však pribudla mapka s odporúčanou vyznačenou trasou, ktorá turistom pomôže v orientácii.

Irena Balážová, snímka Pavol Remiáš

5. cyklojazda Zvolen – Banská Bystrica

Zvolenský oblasťný výbor SZPB, Únia vojnových veteránov SR, Klub Zvolen ZV SR a Mestský úrad Zvolen si 74. výročie SNP už po piatykrát pripomenuli netradičnou formou a to cyklojazdou zo Zvolena do Banskej Bystrice.

Štart bol vo Zvolene na námestí SNP pri Valaške 29. 8., kde účastníkom chvíle pred štartom spríjemnila folklórna hudba z Pliešoviec. Každý z nich dostal pri prezentácii tričko s logom tejto cyklojazdy. Z roka na rok sa na cca 20-kilometrovej trase objavuje čoraz viac ľudí. Tento rok ich prišlo 115 vo veku od troch po sedemdesiatšesť rokov.

Trasa do B. Bystrice viedla cez mesto Sliach a priľahlé dediny. Pri každom pamätnom mieste sme sa zastavili a položili kytičku kvetov na počesť SNP. K pamätníku SNP v B. Bystrici sme dorazili ešte pred oficiálnym otvorením celoslovenských osláv.

Prečo organizujeme takúto cyklojazdu? Aby sme na oslavy SNP dobrovoľne prilákali stále viac ľudí, ktorí si aj touto formou pripomenú udanosť svojich starých otcov a dedov, ktorí sa nebáli so zbraňou v ruke postaviť fašizmu.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen

„Po stopách 2. svetovej vojny“ opäť do Česka

Tak ako v minulom roku, aj v tomto sa členovia ZO SZPB Zlatá Baňa – Sekčov vydali na poznávanie vojnových stôp do Česka. Minule sme videli Ležáky, popravisko Pamätníku Zámeček, vojenskú akadémiu v Moravskej Třebovej, vojenské múzeum Králiky a bunker na tvrdoze Hůrka.

V tomto roku sme boli v Lidiciach, kde sa pri komentovanej prehliadke niektorým tlačili slzy do očí. Hlavne keď sa hovorilo o 84 deťoch zavraždených gestapom.

Ďalej sme si pozreli pamätihodnosti Prahy a potom vojenský bunker na zrejme najchladnejšom mieste Česka Suchý vrch – tvrdoza Bouda. Tam nás čakali českí priatelia a spolu sme absolvovali komentovanú prehliadku s profesionálnym sprievodcom. Zaujímavý bol jeho odev, dobová uniforma Československej armády.

Naše veľké poďakovanie opäť patrí mestu Pardubice, ktoré nám aj toho roku poskytlo ubytovanie a pripravilo bohatý program.

Pavol Pulík-Hreha ml., snímka autor

ZO SZPB Hrachovo navštívila Klák a Ostrý Grúň

Pri príležitosti 74. výročia SNP zorganizovala koncom mesiaca júl ZO SZPB v Hrachove autobusový zájazd pre členov a sympatizantov „Po stopách SNP“ do vypálených obcí Klák a Ostrý Grúň.

Poklonili sme sa obetiam, položili kytičky kvetov k pamätníkom a zaspomínali si na hrôzy vojny. Osobitne na to, čo museli prežiť práve tunajší za-

bití a pohorelci. Na záver sme si pri pamätníkoch zaspievali partizánske piesne, ktoré doplnili nové hlboké dojmy.

ZO SZPB touto cestou vyjadruje poďakovanie starostovi obce Hrachovo Ondrejovi Knechtovi za pomoc a podporu pri organizovaní tohto zájazdu.

Mariana Veločová, predsedníčka ZO SZPB

Prirodzene, že po zapojení sa do občianskej vojny na Ukrajinu divízia stratila právo nosiť sovietske čestné názvy.

Konstantin bol veliteľom ukrajinských vojsk (v skutočnosti vojsk Veľkokniežatstva litovského) v bitke pri Orše 8. 9. 1514. Ukrajinské vojská v tejto bitke na hlavu porazili vojská Ruského štátu, ktorého vojvodcovia sa namiesto velenia uprostred bitky hádali o to, kto bude staršinom.

Dôležité tu však je, že Bitka pri Orši bola len epizódou Bitky o Smolensk, ktorú útočníci prehrali.

Ďalším premenovaným útvarom bol 27. pohraničný oddiel Štátnej pohraničnej služby Ukrajiny, ktorému bol priznaný názov „Hrdinov Karpatskej Seči“.

V roku 1938 keď si Nemecko, Poľsko a Maďarsko rozdelili medzi sebou ČSR, predstavitelia OUN sa rozhodli, že aj im patrí z tohto delenia kúsok. A tak na území súčasnej Zakarpatskej oblasti vytvorili organizáciu Karpatská Seč, ktorá mala podľa súčasných ukrajinských historikov okolo dvetisíc ľudí, dve tretiny ktorých tvorili Haličania.

V zime 1938–1939 po regióne cestovala artistická skupina „Liehtajúca estráda“, ktorá agitovala za vyhlásenie nezávislého štátu Karpatská Ukrajina. V tom čase sa predstavitelia OUN už považovali za spojencov nacistického Nemecka a preto rákali, že sa im dostane čosi z delenia ČSR.

Podľa vz.ru, 3. 9. 2018 (výňatok)

■ Hľadanie dopingu u Rusov porovnali s fašizmom

Hlavný lekár biatlonistov Ruska Konstantin Bojcov okomentoval situáciu s obvinením ruských biatlonistov z narušenia antidopingových pravidiel. Jeho slová priniesli Team Russia. „Fašisti takto kedysi lovili partizánov – poďte, celú dedinu vypálime, hádam na nich narazíme. Športovci sa musia osobne oboznámiť s obvineniami a sami uviesť, či sú vinní alebo nie. Od toho závisí ďalší osud veci,“ vyhlásil Bojcov.

Ruskí biatlonisti neboli obviňovaní z použitia dopingu, ale z porušenia antidopingových pravidiel. „Ako vieme, zo správy McLorena existoval zoznam 35 biatlonistov, lenže dodnes nebola dokázaná vina ani jedného.

Takto to postupuje aj v tomto prípade.

Lenta.ru, 1. 9. 2018 (výňatok)

■ Poliaci vyčíslili škody od nacistickej okupácie

Komisia poľského parlamentu v piatok 30. 8. predbežne vyčíslila škody, ktoré krajine vznikli počas okupácie nemeckými nacistami cez druhú svetovú vojnu.

Podľa jej zistení Poľsko v dôsledku okupácie stratilo vyše päť miliónov svojich občanov. Škody na majetku boli odhadnuté na vyše 46,6 miliardy eur, informovala agentúra AP.

Komisia zverejnila tieto čísla v rámci deklarovaných snáh súčasnej poľskej vlády, ktorá by chcela požiadať Nemecko o vyplatenie odškodného. Líder vládnej konzervatívno-nacionalistickej strany Právo a spravodlivosť (PiS) Jaroslaw Kaczynski uviedol, že Poľsko sa v roku 1939 stalo prvou obeťou agresie nemeckých nacistov, ktorým sa ako prvé postavilo na odpor a preto utrpelo aj najväčšie vojnové škody. Podľa pozorovateľov sú však deklarované snahy PiS o získanie odškodného od Nemecka adresované skôr starším poľským voličom, ktorých táto téma oslovuje. Poľsko zatiaľ Nemecku žiadnu oficiálnu žiadosť nepredložilo.

Šéf poľskej diplomacie Jacek Czaputowicz pritom hovorí o potrebe zachovania dobrých susedských vzťahov medzi Varšavou a Berlínom. Odhady pre poľskú parlamentnú komisiu robili univerzitní experti. Počet poľských občanov zabitých v rokoch 1939–1945 stanovili na približne 5,1 milióna. Toto číslo zahŕňa aj 90 percent poľských židov, ktorých pred vojnou žilo v krajine okolo 3,5 milióna.

Škody, ktoré utrpeli poľské mestá, boli predbežne vyčíslené na 12 miliárd eur, z čoho vyše dve tretiny pripadajú na Varšavu, ktorá bola zničená po povstaní proti nacistom z roku 1944. Okupácia spôsobila obrovské škody aj v poľnohospodárstve a na dopravnej infraštruktúre. Konečná správa o škodách má byť zverejnená na budúci rok, uviedol šéf komisie Arkadiusz Mularczyk zo strany Zjednoteného Poľska (SP) spriaznenej s PiS.

HSP, 1. 9. 2018

■ V Lotyšsku počas ceremoniálu vojenskej prisahy znel fašistický pochod lotyšskej légie Waffen SS

Takzvaný západný demokratický svet a prakticky celá Európska únia sa háda s „ruským agresorom“ a uvažuje na Moskvu sankcie. Medzitým ani v Európe, ani za oceánom si nechcú všimnúť, že

(Pokračovanie na str. 11)

V okamihu, ako stratíš sebadôveru, vydávaš pevnosť nepriateľovi. Orison Swett Marden

Kunerádska dolina oživa históriou

Regionálne spomienkové oslavy 74. výročia SNP v Rajeckej doline sa uskutočnili 1. septembra pri pamätníku SNP v Kunerádskej doline. Predchádzal im pochod mládeže „Po stopách partizánov v Malej Fatre“.

Starostka obce Monika Kavecká privítala podpredsedu ŽSSK Petra Dobeša, delegáciu SZBP vedenú Jurajom Drotárom, starostov obcí z Rajeckej doliny a predovšetkým občanov Kunerádu a okolitých obcí, ktorí sa v hojnom počte zúčastnili na tomto stretnutí. K vzácny hosťom spomienkového stretnutia patrili aj syn veliteľa 2. čs. pb. M. R. Štefánika Radomír Zingor a bývala dlhoročná učiteľka v Kuneráde Jarmila Koššová.

Množstvo ľudí, detská vrava, radosť a smiech vytvárali atmosféru pohody, veľkej oslavy. Rečníci v príchode zväzknili potrebu zachovať pamäť na historické udalosti boja za národnú slobodu a chrániť česť bojovníkov proti fašizmu. Spomienkové stretnutie pokračovalo kultúrnym programom a detskými hrami až do neskorých večerných hodín. Skončilo sa so želaním „...o rok sa stretneme znova“.

Regionálne oslavy SNP v Ra-

jeckej doline sa uskutočnili z iniciatívy starostky obce Kunerád M. Kaveckej a predsedníčky OZ AKURÁT Katky Dubeňovej za podpory občanov obce. Predseda Oblastného výboru SZPB v Žilinskej doline Juraj Drotár sa im verejne poďakoval za ich úsilie o zachovanie pamäte na historické udalosti boja za národnú slobodu.

Vojenské poety pri pamätníku SNP zabezpečili vojaci Žilinskej posádky pod velením rtm. Vladimíra Stoilu, členovia Vojenskej historickej skupiny Polom zo Žiliny a Dobrovoľného hasičského zboru obce Kunerád.

J.D., snímka Pavol Krýpal, ZO SZPB Ra-

Oslavy SNP s 18-ročným turnajom

V Dobrej Nive sme si Výročie SNP pripomenuli najskôr na slávnostnej schôdzi SZPB, kde o jeho význame prehovoril predseda Ján Slosiarik.

Schôdza pokračovala informáciami zo zasadnutia predsedníctva Oblastného výboru SZPB vo Zvolene o zabezpečení ústredných osláv v B. Bystrici a hodnotením činnosti organizácie za ostatné obdobie. Záver rokovania patril gratuláciám pani Helene Šimkovej a Anne Hybskej.

Po schôdzi sme sa presunuli k Pamätníku padlých na Námestí SNP a počkali na príchod lam-

piónového sprievodu detí, ktoré sa aj s rodičmi tiež zúčastnili obecných osláv. Po pietnom akte sprievod pokračoval k amfiteátru Kolo, za ktorým bola zapálená vatra SNP. Tu sa k prítomným prihovoril starosta Martin Krúdy. Pripomenul odkaz SNP pre dnešných ľudí aj 50. výročie vstupu spojeneckých vojsk do bývalého Československa. Po jeho prihovore oslavy pokračovali spoločným posedením pri hudobnej produkcii.

Súčasnou osláv v Dobrej Nive je aj športové podujatie – tenisový turnaj jednotlivcov „O pohár SNP“, ktorý organizuje obec Dobrá Niva v spolupráci s Nohejbalovým klubom Dobrá Niva a ŽS s MŠ Juraja Slávika Neresnického v Dobrej Nive. V tomto roku sa uskutočnil už jeho 18-ty ročník. Víťazom sa stal po druhýkrát Vladimír Babiak z Krupiny, ktorý obhájil minuloročné víťazstvo.

Zdenko Zajac, podpredseda ZO SZPB

Nezabúdame...

V Dunajskej Stredě sa 28. augusta stretli členovia SZPB a členovia MS s obyvateľmi mesta, aby si uctili pamiatku obetí, ktorí za svoj i náš spoločný domov obetovali svoje životy.

V prihovore oblastného predsedu SZPB Jozefa Jánskeho z Galanty odzneli najdôležitejšie faktografické údaje o priebehu SNP a jeho význame. Doplnila ho riaditeľka Žitnoostrovského osvetového strediska v Dunajskej Stredě Jana Svetlovská. S pietou sa vyjadrila ku krutým fašistickým represáliám, ktorými sa nemeckí nacisti a ich domáci prísluhováci všíli na našom obyvateľstve za jeho odvahu a nebojnosť v boji s nimi.

Zamyslela sa aj nad žalostnou situáciou ako nedostatočne je SNP prezentované v učebniciach dejpisu. Vyhľadala, že naši mladí ľudia nie sú vychovávaní k národnej hrdosti.

Predseda ZO SZPB Libuša Klučková zdôraznila, že SNP je našim najdôležitejším národným sviatkom a pre náš národ je nevyčerpatelným prameňom morálnej sily. Pamiatke obetiam SNP sa prišli do Dunajskej Stredy pokloniť aj štátni tajomník MK SR Konrád Rigó a predstavitelia mesta, okresného úradu, riaditelia a učiteľka škôl.

Tradičné oslavy SNP na Podbanskom

Na oslavách Výročia SNP na Podbanskom sa každý rok stretávajú zástupcovia miest a obcí, ako aj zástupcovia ZO SZPB horného Liptova, Vysokých Tatier a Popradu. Podľa schváleného harmonogramu pripadá úloha zorganizovať toto podujatie vždy inému mestu či dedine.

Tento rok to padlo na mesto Lip-tovský Hrádok, ktoré sa organizácie zhostilo na výbornú. Pestrý kultúrny program, dôstojné prihovory, obrovská vatra a, samo-

zrejme, chutný guláš, sú atribúty, ktoré dokonale vystihujú atmosféru tohtoročných osláv. Teší nás, že jeden z rečníkov nezabudol spomenúť nášho rodáka Daniela Vrbičana, rozviedčika partizánskeho oddielu Vysoké Tatry, ktorý inicioval výstavbu všetkých pomníkov a pamätníkov v tejto oblasti.

Na oslavách nechýbal ani priamy účastník SNP (brigáda Stalin) 92-ročný Pavel Chrapčiak z Lip-tovského Mikuláša.

Otkrem kladenia vencov pri ústred-

ných pamätníkov v ZO SZPB v Lip-tovskej Kokave a Pribyline si uctie-vame pamiatku padlých rodákov aj položením spomienkových kytic pri pamätníkoch na rázcsti Tichej a Kôprovej doliny a Nadbanského. Najstarší člen ZO SZPB v Pribyline Martin Jurik obohatil stretnutie roz-právaním pútavých príbehov, ktoré zažil počas SNP.

Tohtoročné oslavy SNP sme ukončili prechádzkou k Kmet'ovnu vodopádu v Kôprovej doline.

Emília Fronková, tajomníčka ZO SZPB v L. Kokave

Stretnutie priateľstva

Regionálne spomienkové stretnutie k 74. výročiu SNP na Kysuciach sa uskutočnilo 27. augusta pri pamätníku SNP na Makove, venovanému 1. čs. pb. Jana Žižku z Trocnova, veliteľom ktorej bol npor. Janko Ušiak.

Spomienkového stretnutia sa zúčastnili priami účastníci boja s fašizmom, pamätníci a pozostalí po bojovníkoch proti fašizmu, predsedníčka ŽSK Monika Jurinová, hajtmán Zlínskeho kraja Jiří Čunek, delegácie MO SR, Veľ-vyslanectiev ČR a RF na Slovensku, predstavitelia štátnej správy a samosp-rávy Kysúc a Valašska, delegácie SZPB, ČSBS z OV Valašské Meziříčí, Vsetína, Opavy, Ostravy a Beskydska,

členovia SZPB z Makova, Vysokej nad Kysucou, Staškova, Čadce a Skalitého. Vo vystúpeniach rečníkov bola zväzkná potreba spoločného boja proti prejavom novodobého nacizmu a fašizmu a ochrany podstaty SNP pred jeho znevažovaním s dôrazom na zachovanie pamäti a cti bojovníkov proti fašizmu.

Vojenské poety vzdali spoločne vojaci Armády ČR a OS SR. Slávnostný

charakter spomienkového stretnutia svojim vystúpením pred takmer tisícokú účastníkov posilnil Jarmila Koššová z Olomouca a ženská speváč-ka skupina Makovianka z Makova.

Organizátorom spomienkového stretnutia boli obecny úrad Makov, Žilinský samosprávny kraj a Oblastný výbor SZPB vyjadruje poďakovanie staros-tovi obce Makov Martinovi Pavlikovi a jeho spolupracovníkom a učiteľom ŽS manželom Petrovičovým za dl-horočné zachovávanie tradícií boja za národnú slobodu na Makove.

Juraj Drotár, snímka Soňa Papršková, ŽSK

Oslavy 74. výročia SNP v Detve

V Detve sme sa pri pomníku padlých zišli 28. augusta 2018. Osláv sa zúčastnili predovšetkým členovia ZO SZPB Detva, naši občania a medzi nimi aj mladí ľudia.

Vence a kytice k pomníku ako prví položili predstavitelia ZO SZPB Detva, nasledovalo mesto, politické strany a hnutia a ďalšie organizácie. Slávnosti, za účasti primátora Jána Šufliarskeho a prednostu okresného úradu Juraja Bódiho, sa začali hymnou, ktorú zaspievali členovia speváckeho súboru Senior z Klubu dôchodcov č. 3.

S hlavným prejavom vystúpil predseda ZO SZPB Július Feješ. V úvode upozornil na potrebu aj po 74. rokoch si spomínať na Slovenské národné povstanie, ako na najvýznamnejšiu udalosť v novodobých dejinách Slovenska. Uvedol, že dnes je to dôle-žité hlavne preto, lebo po roku 1989 sa objavili tzv. „historici“ i politici, ktorí sa snažia pre-krúcať a bagatelizovať význam SNP a naopak, glorifikovať fašistický slovenský štát a jeho predstaviteľov.

Po ukončení osláv sa uskutoč-nila členská schôdza ZO SZPB. Vyhodnotila našu bohatú činnosť po všetkých oblastiach, členo-via boli oboznámení s prípravou 74. výročia Partizánskej pre-hliadky v Detve, ktorá sa usku-toční 6. októbra 2018, i s prípra-vami výročnej členskej schôdzy.

Členská schôdza bola oboz-námená s prijatím troch no-vých členov, čím máme aktu-álny stav členskej základne 206 členov. Po jej skončení boli členovia pozvaní do záhra-dy Denného centra v Detve na chutný guláš, kávu a minerálku. Niektorí členovia výboru išli na cintorín, kde položili kyticu na žité hlavne preto, lebo po roku 1989 sa objavili tzv. „historici“ i politici, ktorí sa snažia pre-krúcať a bagatelizovať význam SNP a naopak, glorifikovať fašistický slovenský štát a jeho predstaviteľov.

- JF -, snímka Jaroslav Svábenský (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

V Čičmanoch chránia svoje dejiny

Spomienkové stretnutie občanov Čičmian k 74. výročiu SNP v tejto rázovitej, partizánskej obci sa uskutočnilo na obecnom cintoríne.

Vence a kytice na hrob Ondreja Radenu zavraždeného v žilinskom lesíku Chrast', vdp. Jána Štrbu, ktorý zachránil 20 občanov obce pred zastrelením, partizánov

a vojakov rumunskej armády položili starostka Natália Dubnicayová s poslancami obecného zastupiteľstva, predseda ObV SZPB Žilina Juraj Drotár, gen. v. v. Tibor Gaplovský, členovia obecnej organizácie SZPB pod vedením predsedu Štefana Pieša, občania a pozostalí po čičmianskych antifašistoch.

Obyvatelia Čičmian počas SNP v 2. čs. pb. M. R. Štefánika pod vedením npor. Viliama Žingora sa zúčastňovali bojov proti okupantom. Za túto pomoc partizánom fašisti v apríli 1945 obec vypálili, zavraždili troch občanov a do koncentračného tábora Múhlberg odviekli 65 mužov.

Spievacky súbor svojimi starými čičmianskymi pesničkami vzdal úctu hrdinom a obetiam SNP.

- JD -, snímka Ján Durliga, Čičmany

V obci i na Flóse

V Gemerskej Polome sme si SNP uctili 31. augusta najskôr pri pomníku padlých pri obecnom úrade, kde zaznel aj priho-

vor starostky. Potom sa zhromaždenie presunulo k druhému pamätníku na čle-nov 2. paradasantnej brigády, ktorí za-hynuli po páde lietadla na Flóse.

Všetci padli tu majú tabuľku so svojimi

údajmi. Z veľkej hromady trosiek lietadla je tu ako memento pribitý aj kúsok plechu. Na záver sa na lúke pod pamätníkom rozoznala partizánska pieseň Tichá noc.

Mária Zolnáová, tajomníčka ObV SZPB, Rožňava

Zo spomienok Anny Bergerovej...

...rodáčky z východoslovenskej obce Habura v okrese Medzilaborce, ktorá sa nachádza blízko našej prvej oslobodenej obce Kalinov.

Anna Bergerová bola ako 16-ročná spojkou a ošetrovatelkou v partizánskej brigáde Čapajev. O jej bojových poznatkoch z tejto činnosti sme už písali. V auguste 2018 však rozpovedala na členskej schôdzi, venovanej Výročiu SNP, aj také veci, ktoré sme od nej doposiaľ nepočuli. Preto ich prerozprávame teraz.

O vzťahu slovenských vojakov k nám

V roku 1944 k nám nasadili slovenských vojakov (z východoslovenských divízií). Dvoh dôstojníkov s ich „pucákmi“. Z jednej našej miestnosti si urobili kanceláriu. No a my, aby sme do svojej izby nechodili cez „ich“ kanceláriu, tak sme do svojej izby chodili aj cez okno.

Časom sme si vybudovali vzájomnú dôveru a keď sa ukázalo, že dôstojníci sú v spojení s našimi partizánmi, tak sa ešte prehĺbila.

Do spolupráce s nimi sa s vedomím našej mamy zapojila najskôr staršia 18-ročná sestra. Dôstojníci napr. doniesli niečo, čo potrebovali partizáni, napr. aj granáty, a povedali „odneste to“ tam a tam.

Keď vypuklo Povstanie

Keď Nemci našich vojakov odzbrojili, viedli ich cez dediny. Pamätám si, že Nemci boli takí zbesnení...

Taktiež sa u nás ubytovali dvaja nemeckí dôstojníci, jeden ranený, a vyhnaní nás aj z tej našej izby. Ten ranený bol vcelku mierny, ale ten druhý, to teda bola svi... Cho-

dil s takým bičikom a každého, každého bil.

Myslela som si, že Nemci našej reči nerozumejú, tak som nadávala. Lenže ten ranený varoval moju mamu, že keď neprestanem, tak nás určite zlikvidujú. Ten horší totiž rozprával aj po poľsky a tak všetkému, čo som nadávala, rozumel.

Preto sme radšej z domu ušli k partizánom. Nezobrali sme si nič. Ani koňa, ani podušky, periny, plachty..., skrátka nič. Len cestou sme našli akúsi deku, zrejme spadla z nejakého koňa, tak tú sme si vzali.

K partizánom

Došli sme do jednej dediny, volala sa Havaj (dnes v okrese Stropkov). Tam nás spoznali a poslali do dediny, teraz už neviem či Ruská Poruba alebo Závada. No nariadili nám, aby sme sa hlásili u lekára. Išli sme do Poruby, no odtiaľ nás poslali do Závady, lebo lekár bol tam. Verte, alebo neverte, ale všetko bolo výborne zorganizované.

V Závade nás poslali do jedného domu, ktorý obývala istá vdova s dcérou a asi dvadsaťročným synom. Tam sme sa ani poriadne neusadili a už nám Ivan Iljič Kudrjavcov (pobočník Kukorelliho) priniesol robotu. Samé ihly, cverny, červené stužky a čierne čiapky, na ktoré sa tie stužky našivali. Iný zase priniesol múku, z ktorej sa zase robili rezance.

V izbe boli dve posteľe, no jedna bola určená pre lekára. Lekár však na nej nespával, uložil na ňu ranených. Takých, ktorí mali vysoké horúčky alebo ktorých bolo treba

Anna Bergerová (na vozíčku) v tomto roku konečne dosiahla, že k buste genmjr. in memoriam Ludovíta Kukorelliho bola pripojená pamätná doska s textom zoznamujúcim nás s týmto hrdinom a jeho partizánskym zväzkom „Čapajev“. Škoda však, že autori textu na doske „znižili“ rozsah partizánskej brigády z úrovne zväzok na skupinu, čo sa vo vojenskej terminológii vníma menej ako družstvo.

stále preväzovať, pozorovať... Čiže lekár spal na slame, ako aj my.

Vybrali ma za ošetrovatelku

Ja, vraj ošetrovatelka. Panebože, tak som sa toho bála. Ale mala som obrovský rešpekt pred doktorom... Veď si len predstavte, čo to bola za robota. Obväzov nebolo a tak som použité musela prať. Lenže ani mydla nebolo.

Skupiny sa z prieskumu vracali cez nás, ranených bolo treba ošetriť. No a stalo sa, že lekár potreboval kohosi obviazať, ale obvazy boli ešte mokré. A tak si zanaďoval a ja som potichu plakala.

Lenže lekár mal úplne novú košeľu. Strhol ju zo seba, roztrhal a...

Spojky

Jedného dňa si nás so sestrou vyhladi, že by sme boli dobré spojky. Chodiť do tyly nepriateľa. Naše územie obsahovalo 24 partizánskych dedín.

Najskôr nás vyškolili. Povedali kam pôjdeme, kde sa zastavíme, čo komu prinesieme, povieme, čo si máme všímať... Skrátka absolvovali sme tri rôzne školenia.

Keď sme boli na cestách, moja sestra už bola rozumná. Ja som bola veľmi živá a tak ma často musela krotiť.

Stalo sa, že sme sa vrátili z prieskumu a pri podávaní hlásenia Kudrjavcovovi on hovorí, že to a to sme nesplnili a tak sa musíme vrátiť a zistiť to podstatné, kvôli čomu by sa partizánsky prepad nemohol uskutočniť.

Inak „Nemčuri“ sa báli lesa, ale na jeho okraji patrolovali. Ako sme sa vracali, narazili sme na tých istých. Bolo im to podozrivé, že nás opäť vidia a tak sa začali vypytovať. Dnes viem, že neboli nejakí diví, to len ja som do nich stále skákala. Jeden z nich to nevydržal a buchol ma do nosa, že mi veľmi začala tieť krv. Asi to bolo dobré, lebo Nemci nás pustili.

Zahlásili sme to, čo sme zistili, no moja mamka, keď videla, aká som krvavá, tak išla za Kudrjavcovom a oznámila mu, že ja už do nepriateľského tyly chodiť nebudem. Samozrejme, že kričala, že „mám dvoch synov v boji a ani neviem, či ešte žijú a to mám stratiť aj dcéru“?

Odvtedy som už do tyly nechodila, venovala som sa len ošetrovaniu.

Mali sme aj letisko

Bolo pri Závade a zhadzovali nám rôznu materiálnu pomoc. Verte, či neverte, ja som sa najviac tešila, ak nám zhodili obvazy.

Najťažšie dni

Okolo 20. novembra 1944 sme sa dostali do obkľúčenia a tak sme mali dve možnosti. Alebo sa prebiť k Červenej armáde alebo na stredné Slovensko. Rozhodlo sa, že ideme naproti Sovietom.

Išlo nás okolo tisícpäťsto. Presun k frontu trval do rána 24. 11. 1944. Nemci nás stále prenasledovali. Kone, ktoré prevážali ranených, museli mať poobaľované kopytá, aby nič nebolo počuť. Zima bola ako v pekle, no oheň sme si nemohli založiť. Ba dokonca ani fajčiť sa nesmeli. Šli sme bez vody, bez kúska chleba...

Ráno okolo šiestej mal byť pretrhnutý front, lenže Nemci to zistili. A tak sme sa museli pustiť cez mínové pole. Keď k tomu prirátame paľbu zozadu i spredu (slabá koordinácia so sovietskymi jednotkami v prvej frontovej línii), okamžite sa nám vyjaví príčina našich obrovských strát.

Padol nám tu aj náčelník štábu Partizánskej brigády Čapajev Ludovít Kukorelli. To, že sa volal Ludovít, to sme sa dozvedeli až neskôr. Pre nás všetkých bol Martinom a nikto ho ani inak nenazval.

A ešte jedna spomienka

Spomínam si, ako ktosi zradil hanušovskú skupinu. Všetkých pochytili, previezli do Bratislavy a poslali do Mauthausenu. Odsúvali ich tým konvojom, ktorý bol pri Melku spojencami omylom zbombardovaný.

Zaznamenal Vladimír Mikunda

Harabin sa opýtal amerických diplomatov z karavanu: Kam položiť veniec americkým vojakom, čo padli v SNP?

Misia amerického karavanu, ktorá sa vzbírala po stopách hrdinov SNP, aby si uctila spoločné víťazstvo v povstaní nad nacizmom, navštívila postupne 26 slovenských miest spojených s touto udalosťou. Turné vyvrcholilo 29. 8. na ústredných oslavách SNP v Banskej Bystrici.

S americkým karavanom sa počas jarmoku v Bardejove stretol aj kandidát na prezidenta, sudca Najvyššieho súdu SR Štefan Harabin. Ten využil príležitosť a opýtal sa priamo jedného zo zástupcov americkej misie na účasť Američanov v Slovenskom národnom povstaní:

Harabin: Ja som bol minule na Dukle, kládol som tam vence, ale tam americkí vojaci nie sú...

Zástupca USA: Na Dukle nie sú, áno, máte pravdu.

Harabin: Lebo v nedeľu som bol v Čirči, tam sme tiež kládli vence k pomníku SNP, ale ani tam americký vojak nebol.

Zástupca USA: ...

Harabin: Tak mi aspoň povedzte, prečo

Američania bombardovali Petrochem Dubová, Apollo, prečo bombardovali Nitru, Nové Zámky, viete, koľko tam bolo mŕtvych?

Zástupca USA: To bola, samozrejme, chyba.

Harabin: Tak to sú tie historické americko-slovenské vzťahy?

Zástupca USA: Viete, bola vojna, vo vojne sa robia chyby a zomierajú nevinní ľudia.

Harabin: Vo vojne sa ale aj účelovo zabíja. No napriek tomu by som chcel ísť položiť veniec tým americkým vojakom padlým v SNP.

Zástupca USA: No, dobrá príležitosť je ísť do Polomky, kde je pomník vojakom z misie OSS, ktorí boli vyslaní na pomoc SNP.

Harabin: A koľko ich tam je?

Zástupca USA: Tak počty nie sú dôležité...

* * *

Zástupca USA: Táto výstava sa týka slovensko-amerických vzťahov.

Harabin: No veď preto to hovorím, že Američania ako prvých bombardovali Slovákov vo Vojvodine a zato sa zatiaľ neospravedlnili. Taktiež zabili cez vojnu Slovákov v Nitre, Nových Zámkoch.

Zástupca USA: V Nových Zámkoch bol dôležitý železničný uzol.

Harabin: No ale nebolo treba zabíjať Slovákov civilistov.

Zástupca USA: No samozrejme, že sa udejú aj také veci.

* * *

Harabin: Ja som len chcel ísť položiť tie vence a vedieť, koľko zomrelo Američanov v povstaní a koľko Slovákov Američania zabili pri bombardovaní, aby sme porovnávali tie počty, lebo každý ľudský život je dôležitý, ukončil dialóg Štefan Harabin.

Dodatok:

Ku koncu vojny, keď už bola situácia jasná, podnikli USA nálety na bratislavský závod Apollo. Po Apolle jednotky 15. americkej leteckej armády v priebehu nasledujúcich týždňov bombardovali Bratislavu, Nitru, Dubnicu nad Váhom, Dubovú, Malacky – Nový Dvor, Komárno, Nové Zámky, Ružomberok, Medvedovo, Považskú Bystricu a Sládkovičovo.

Bombardovanie Slovenska v číslach:

- Podľa hrubých odhadov prišlo pri leteckých náletoch o život 7- až 8-tisíc civilistov nachádzajúcich sa na území dnešnej SR.

- Presné materiálne škody leteckých náletov sa nedajú vyčísliti. V roku 1947 však boli celkové vojnové škody vyčíslené na 114,5 miliardy Kčs, pričom pod najpodstatnejšiu časť z nich sa podpísalo práve bombardovanie.

- Na najzničenejšie slovenské mesto – Nové Zámky – dopadlo celkovo 817 ton bômb. O život prišlo 4 000 ľudí.

- Pred bombardovaním bolo v meste 3 394 bytových domov, z ktorých bolo zasiahnutých až 2 023. Bez prístrešia v Nových Zámkoch zostalo 5 828 obyvateľov mesta.

- V Nitre prišlo o život 332 civilistov a 13 vojakov, celkovo bolo zničených 48 budov, 289 bolo silne poškodených.

- Pri bombardovaní Apolla zahynulo najmenej 181 ľudí, tovareň bola zničená na 80 percent. Škoda bola vyčíslená na 319 miliónov slovenských korún.

HSP, 30. 8. 2018 (krátené)

Rozhovor na videu: <https://www.hlavnespravdy.sk/harabin-sa-opytal-americkych-diplomatov-z-karavanu-kam-moze-polozit-veniec-americkym-vojakom-co-padli-v-snp/1506196>

Československé opevnenia a rok 1938

Prvá ČSR mala pretiahnutý tvar, ktorý siahal až po Podkarpatskú Rus (dnešnú Zakarpatskú Ukrajinu). Vojským stratégom bolo jasné, že také dlhé hranice nebude možné jednoducho brániť. Preto zakrátko po nástupe Hitlera k moci (1933), inšpirujúc sa francúzskymi skúsenosťami, bolo v roku 1935 rozhodnuté stavať okolo hraníc stabilné pevnosti.

Na severe Čiech a Moravy to boli obrovské podzemné systémy tzv. delostrelecké tvrdze (Hanička, Bouda), kde sa očakával hlavný útok nemeckej armády. Na juhu Moravy a Slovenska sa stavali veľké alebo menšie pechotné zruby, nazývané bunkre, a hranice boli zaisťované menšími objektmi ľudovo nazývanými ropíky. V plánoch sa rátalo aj so severojužnými líniami, jedna na západe Čiech, ktorá mala brániť napr. Plzeň alebo Prahu. Ostatná línia bola naplánovaná na moravsko-slovenskom pomedzí. To všetko sa malo zrealizovať do roku 1951.

Dejiny to však zariadili inak. Prišiel Mníchov, po ňom Viedenská arbitráž a s nimi i strata územia kde pohraničné pevnosti bývalej ČSR stáli. Nepomohla ani všeobecná mobilizácia, vďaka ktorej 23. 8. 1938 do zbrane nastúpilo 1 128 108 mužov z 1 250 000 povolancov. Rozkaz neakceptovali len v pohraničí žijúci henlainovci (cca 100 tisíc) a okolo 25 tisíc slovenských Maďarov. Čs. politická elita zradila svoj národ, ktorý mal nakoniec vo vojne straty takmer na úrovni V. Británie a USA.

Na základe Mníchovskej zrady sa takmer všetky opevnenia dostali mimo územia republiky. Od roku 1935 až do septembra 1938 bolo vybudovaných okolo 10 tisíc obranných objektov, z toho asi 1 800 na Slovensku. V Bratislave-Petržalke bolo vtedy vybudovaných 15 bunkrov v hlavnej línii, ktoré boli doplnené ďalšími

objektmi, rôznymi prekážkami a pod. Bol to jediný úsek v rámci ČSR, ktorý bol kompletne dokončený, vyzbrojený a na použitie ktorého bol vycvičený aj vojenský personál.

Preto napr. už koncom októbra 1938 Hitler navštívil v sprievode vysokých dôstojníkov Petržalku, aby sa živo zaujímal o opevnenie. Nemeckí vojaci na týchto bunkroch testovali, či je možné a akým spôsobom ich obsadiť a prelomiť líniu. Ukázalo sa, že by to bolo veľmi obťažné, priam nemožné. Na mnohých miestach v Česku zase skúšali odolnosť bunkrov, napr. delostreleckými granátmi, leteckými bombami, prípadne pyrotechnickými prostriedkami. Zistilo sa, že bunkre tomu odolali. Neskôr sa ukázalo, že maďarskí vojenský odborníci prišli na spôsob, ako menšie ropíky úspešne likvidovať. Preto na južných hraniciach Slovenska,

až na malé výnimky, pevnosti nenájdete. Nemecká armáda brala ako vzácnu surovinu z poškodených bunkrov najmä železné súčasti (pozorovacie zvony, strielne...), zatiaľ čo maďarská strana vedela využiť aj rozrušený betón, napr. na výstavbu ciest.

Po 2. sv. vojne Československá armáda niektoré bunkre obnovila, čo sa týkalo aj Petržalky. Po skončení Studenej vojny bunkre stratili svoje opodstatnenie, armáda ich postupne opúšťala. Nedostatočne zabezpečené objekty sa stali ľahkou korisťou vykrádačov, najmä zo zahraničia. Mnohé súčasti vybavenia, ktoré neodstránila armáda, boli rozkradnuté. Neskôr sa bunkre stali miestom stretávania rôznych živlov, ktoré ich devastovali.

Okolo roku 2010 sa začali o bunkre starať skupiny dobrovoľníkov, ktoré si neskôr vytvorili občianske združenia. Objekty vyčistili, postupne ich rekonštruujú a dotvárajú podľa možnosti do pôvodného stavu. V súčasnosti sú v Bratislave-Petržalke prístupné pre verejnosť tri bunkre, otvorené sezónne spravidla od apríla do novembra.

Ivan Horský

Banderovský pozdrav v ukrajinskej armáde

Dňa 24. augusta 2018 na Ukrajine oslavovali Deň nezávislosti a v rámci toho sa uskutočnila mohutná vojenská prehliadka. Nuž a podobne ako v minulých rokoch, ani tentokrát sa oslavy nezaobíhali bez posilňovania nacionalistických a protiruských tradícií. Hlavným prejavom tohto trendu sa počas nedávnych osláv stalo zavedenie nechválne známeho pozdravu „Sláva Ukrajine! Hrdinom sláva!“ v armáde.

Rozporuplná história pozdravu

Tento pozdrav je problematický hlavne preto, lebo v minulosti ho používali členovia OUN, teda tzv. Banderovci. Tí sa počas vojny dopustili strašných zločinov – nielen voči Rusom, ale najmä voči Židom a Poliakom. Takže **hoci v iných otázkach majú ruskí, izraelskí a poľskí historici veľmi odlišné názory, pri hodnotení banderovských zločinov sa zhodujú.** Veľmi dôležitý je najmä oficiálny poľský pohľad, ktorý **Banderovcom pripisuje zodpovednosť za strašnú genocídu vo Volyni** – Varšavu totiž nemožno obviňovať, že hlása „sovietsku propagandu“.

Vyvinením banderovských zlo-

činov nie je ani to, že v rokoch 1941–1944 nechal Hitler S. Banderu zavrieť. Podobne totiž nechal zavrieť aj mnohých najbližších spolupracovníkov, napr. E. Röhma alebo H. Göringa, keď mu prekážali. Ani to ich však zodpovednosti za zločiny nezabavuje...

Na Slovensku sa niektoré probanderovské médiá **pokúšajú fašistický pôvod pozdravu zľahčovať** poukazom na to, že sa používal ešte pred vznikom OUN a že revolúcia na Majdane pozdrav znovu legitimizovala. Nuž, o dôležitej úlohe fašistov na Majdane niet pochýb a fašista O. Ťahnybog bol v rokoch 2013–14 dokonca jedným z troch oficiálnych lídrov Majda-

nu. Mimochodom, práve on a jeho poslanci už v roku 2014 navrhli zavedenie tohto pozdravu v armáde, avšak vtedy ešte dostatočnú podporu v parlamente nezískali. P. Porošenko a spol. sa ale dnes stali dedičmi tejto iniciatívy.

Ani dlhá história banderovského pozdravu nie je dôvodom na jeho legitimitu. Dlhú históriu má totiž aj slovenský gardistický pozdrav „Na stráž!“. Ten používali rôzne skautské organizácie dávno pred vznikom Hlinkovej gardy, keby ho však chcel dnes niekto používať v armáde alebo hoc i medzi skautmi s podobným odôvodnením, aké sa používa pre banderovský pozdrav na Ukrajine, zrejme by skončil pred súdom. Rovnako by bol na smiech ten, kto by pozdrav vztýčenou pravícou ospravedlňoval, ako pozdrav starých Rimanov...

Branislav Fábry

Literárny týždenník 29-30/2018 (krátené)

Viete, že...?

...súčasťou strategického plánu SNP bol aj predpoklad, že pôjde nielen o boj s armádou, ktorá má moderné zbrane, ktorá ovláda moderné vojenské umenie, ale že to bude aj ľúty boj s armádou, ktorá sa neštíti žiadnych ukrutností?

Historik Ján Pivovarčí svojho času napísal, že „Vojenské ústredie nemalo zabúdať, že SNP – použijúc slová významného vojenského teoretika Carla von Clausewitza – bude „absolútnou vojnou“, t.j. „krvavým a zničujúcim stretnutím síl fyzických i morálnych“, a komu „napokon zostane z oboch viac, je víťazom“.

Presne toto je prvoradá dôkaz o prospešnosti a prínose slovenských povstalcov k spoločnému víťazstvu spojencov. Slováci stiahli na seba tie nemecké nacistické sily, ktoré mali napomôcť nemeckej prevahe na iných bojiskách.

...najvýznamnejšou pomocou Sovietskeho zväzu Slovenskému národnému povstaniu neboli zbrane, munícia, ani ďalšia logistická pomoc?

Niekedy si to možno neuvedomujeme, ale bola ňou celá Karpatko-duklianska operácia, ktorou sa výrazne zlepšili predpoklady na stabilizáciu povstaleckého frontu!

Historik P. Šimunič tiež píše, že zároveň sa vytvorili „podmienky na nevyhnutnú reorganizáciu 1. ČSA. V rámci tohto procesu, ktorý sa začal 10. 9. 1944, sa vytvorilo 6 taktických skupín a jedna letecká skupina“.

...na Slovensku boli prvými partizánmi tzv. „bojové jánošíkovské družiny“, ktoré organizovala Komunistická strana Slovenska?

Historik František Cséfalvay píše, že tieto družiny však mali krátku existenciu.

V štúdiu „Konceptia partizánskej činnosti na Slovensku – plány a skutočnosť“ uvádza, že „prvé konkrétnejšie predstavy KSS o koncepcii partizánskeho hnutia sa odrazili v Organizačnom štatúte bojových jánošíkovských družín, dokončenom III. ilegálnym vedením KSS v máji 1942“. Podľa tohto štatútu mali byť partizáni podriadení ústrednému vedeniu KSS.

„Prvé partizánske skupiny boli v duchu predstáv KSS ponímané v podstate ako „stranícke vojsko“, ktoré malo nielen bojovať proti fašizmu, ale pri oslobodení zabezpečiť prevzatie moci a uskutočnenie revolučných zmien,“ píše F. Cséfalvay.

...partizáni predstavovali za povstania najľavicovejšiu zložku? A že niekedy stáli vľavo viac ako KSS?

Aj k tomuto sa vyjadruje historik F. Cséfalvay: „Preto protifašistickú spoluprácu medzi rôznymi zložkami a bojujúcimi formáciami povstania nebolo možné zabezpečovať bez problémov. Ani v partizánskych jednotkách nebola úplná zhoda názorov na ciele povstania, alebo na spôsoby a formy ich dosiahnutia.“

V partizánskom hnutí počas SNP sa ešte stále vyskytovali názory poplatné činnosti prvých ilegálnych ústredných vedení KSS o sovietskom Slovensku. V liste partizánov z brigády Jánošík, adresovanom vedeniu KSS, v požiadavke na zriadenie partizánskej sekcie pri Ústrednom výbore KSS sa napríklad uvádzalo: „My, partizáni, sme predvojom nášho boja proti fašizmu, ale zároveň chceme, aby partizánske skupiny boli zárukou pre dosiahnutie nášho cieľa: sovietskeho Slovenska,“ uvádza autor.

...prvý francúzsky oddiel dosiahol Turčiansky Svätý Martin 14. 8. 1944 a na druhý deň Kantorskú dolinu, kde sa vytvárala Štefánikova brigáda?

Historik F. Cséfalvay píše, že keď sa malá skupina Francúzov pripojila k 1. čs. partizánskej brigáde M. R. Štefánika „ich prijatie na štábe bolo skôr chladné“.

„Veliteľ brigády Piotr Alexejevič Veličko si dal objasniť situáciu. Trpezlivo si vypočul, čo mu rozprával de Lannurien. Jeho historka sa mu zdala čudná: Francúzi, ktorí ušli Nemcom a teraz sú v Maďarsku, chcú bojovať na Slovensku!...“

Majora Velička zaujal posledný argument francúzskeho kapitána. De Lannurien mu ponúkal štyri stovky bojovníkov, ktorí by sa mohli rýchlo pripojiť k brigáde po malých skupinách. Štyristo bolo celkové číslo, ku ktorému de Lannurien a La Ronciere dospeli odhadom.

De Lannurien vyslovil niekoľko požiadaviek: Francúzi zostanú sústredení v jedinej jednotke podriadenej brigáde, brigáda ich vystrojí a vyzbrojí a budú prevelení k francúzskym ozbrojeným silám len čo sa s nimi spoja.

Ďalej Francúzi nebudú nasadení do boja proti Maďarom, ktorých pohostinnosť užívali a ich existencia bude ohlásená francúzskej vojenskej misii v Moskve.

Veličko prijal všetky podmienky,“ píše F. Cséfalvay.

A. Mikundová

- **Bacúch:** Jozef Švantner 82, Števo Kán 65 a Beáta Piliarová 55 rokov.
- **Banská Bystrica – Fončorda, ZO SZPB gen. I. Gibalu:** Ing. Zita Janotková 89 rokov.
- **Banská Bystrica – Tr. SNP:** Eva Hudecová 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Rudlová:** Anna Vígašová 95 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Mgr. Matúš Čupka 35 rokov.
- **Bratislava 3:** Barbora Kováčová 88 rokov.
- **Bratislava 7:** Jozefa Pišová 75 a Oľga Vaculová 86 rokov.
- **Bratislava 12:** Rudolf Kulíšek 97 rokov.
- **Bratislava 18:** PhDr. Milan Málek 89 rokov.
- **Bratislava 19:** Ján Paľovský 99 a Emil Chuťka 94 rokov.
- **Bratislava 37:** RSDr. Jozef Adamčík 75 rokov.
- **Brezno:** Magdaléna Rončáková 65 rokov.
- **Čaňa:** Jaroslav Sajko 50 rokov.
- **Čierny Potok, ZO SZPB arm. gen. L. Svobodu:** Ing. Soňa Skaláková 30 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Marta Jandáková 75 rokov.
- **Dunajská Streda:** Jarmila Beljaková 84 rokov.
- **Horná Mičiná:** Ing. Vladimír Letrík 55 rokov.
- **Jasenie:** Emília Demeterová 50 rokov.
- **Košice – Juh:** Adela Oleničová 90 rokov.
- **Klokočov:** Margita Viteková 80 rokov.
- **Lipany:** Zuzana Angelovičová 70 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Oľga Smolárová 75 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Michal Kočan 92, Artur Skaviniak 91, Etela Kubáňová 87, Paula Blažencová 85, Ján Hladiš 83, Žofia Guráňová 81 a Ivan Bublíný 75 rokov.
- **Ľubietová:** Zuzana Kútina 55 rokov.
- **Medzibrod:** Eva Stančevová 70 rokov.
- **Michalovce:** Oľga Zavadská 75 a Michal Timko 65 rokov.
- **Myjava:** Ing. Tibor Kozánek 87 a Alžbeta Marečková 80 rokov.
- **Nacina Ves:** Cyril Ivan 75 rokov.
- **Očová:** Ján Igrini 65 rokov.
- **Pezinok:** Ing. Jaroslav Skúpy 86 rokov.
- **Pliešovce, ZO SZPB genmjr. A. Kordu:** Mgr. Zuzana Kyselová 70 rokov.

- **Pohorelá:** Mária Maťušová 90, Milan Jánoška 84, Štefan Buvala 83, Jozef Šťavina 70, Ľubomír Buvala 60 a Marek Maťuš 40 rokov.
- **Považská Bystrica:** Ivan Kereš 70 rokov.
- **Poruba pod Vihorlatom:** Juraj Kriška 45 rokov.
- **Rimavská Sobota, ZO SZPB Júliusa Bolfika:** Júlia Červienková 93 a Eurélia Tereková 86 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Ing. Ján Károly 85 rokov.
- **Snina:** Mária Cimová 83 rokov.
- **Spišská Nová Ves:** Galina Juriaková 60 rokov.
- **Strážske:** Pavol Mlynarčík 84 rokov.
- **Šamudovce:** Vladimír Paulov 55 rokov.
- **Topoľčany 2:** Ľudmila Chochlíková 84 rokov.
- **Trenčín 1:** Ladislav Orechovský 97, Ing. Helena Čavojská 82 a Ing. Juraj Gerlici 40 rokov.
- **Trnava:** Jozefína Turčanová 90, Ing. Ondrej Juriga 87 a Františka Neubauerová 83 rokov.
- **Valaská:** Zlatica Dianišková 94 rokov.
- **Zalužice:** Vladimír Paľovčík 70 rokov.
- **Závadka nad Hronom:** Pavol Kvoriak 70 rokov.
- **Zemplínska Široká:** Emil Buber 65 rokov.
- **Zvolen – Centrum 1:** Július Mihál 95 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Jaroslava Hulinová 90, Arpád Meszáros 88, Monika Šusterová 86 a Kazimír Wachtarczyk 84 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme!

Lúčime sa s tebou, Juraj

Dňa 28. 8. 2018 sme sa na cintoríne v Ratkovciach rozlúčili s priamym účastníkom SNP a príslušníkom Červenej armády i 1. čs. armádneho zboru podplukovníkom Jurajom Biľom, ktorý nás opustil vo veku 95 rokov.

Podplukovník Juraj Biľo 1. októbra 1943 narukoval do Jazdeckého priezvedného oddielu 2 Michalovce, odkiaľ bol odvezený na mínometný výcvik do Bardejova. Tam bol do konca apríla 1944. Potom s útvarom odišiel do poľskej Dukly, o pár dní do dediny Tylava, blízko Duklianskeho priesmyku, kde jeho útvar zlikvidoval nemeckú autokolónu. Ďalej pôsobil v rozviedke a informácie odovzdával veleniu partizánskeho oddielu Kriváň.

Keď bol 10. októbra 1944 partizánsky oddiel rozpustený, podarilo sa mu prejsť na stranu Červenej armády a od začiatku novembra do druhej polovice decembra 1944 bol zaradený do útvaru Červenej armády pri obnove železničnej trate z Poľska na Slovensko – oblasť Medzilaborce. 28. decembra 1944

vstúpil do 1. československého armádneho zboru v ZSSR ako veliteľ mínometnej čaty a s ním prišiel až do Prahy.

Juraj Biľo bol ocenený štátnymi vyznamenaniami Za službu vlasti, Za zásluhy o obranu vlasti, ďalej bol držiteľom Odznaku Vojnový veterán, titulu Zaslúžilý funkcionár (2006), pamätnej medaily ministra obrany SR Za účasť v boji proti fašizmu a za oslobodenie vlasti (2010), jubilejnej medaily prezidenta RF 65. výročie víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne 1941–1944 (2010), pamätnej medaily predsedu Trnavského samosprávneho kraja k 65. výročiu ukončenia 2. svetovej vojny (2010), pamätnej medaily ministra obrany SR 3. stupeň (2012), pamätnej medaily ministra obrany SR k 70. výročiu SNP a ukončenia

2. svetovej vojny (2014). Udeľené mu boli aj poľské vyznamenanie, medaila ruského zväzu veteránov a moskovského fondu mieru a ďalšie.

Držiteľom bol aj najvyššieho vyznamenania SZPB Za vernosť.

* * *

Do Zväzu protifašistických bojovníkov vstúpil hneď po vojne v roku 1946. Tu pôsobil v rôznych funkciách. Vykonával ich čestne, statočne a pre-

cízne, tak ako sa to naučil v boji proti fašistom.

Veľkú časť plnohodnotného života venoval práci s mládežou. Aktívne sa podieľal na besedách v školách, kde mládež generácii objasňoval útrapy a hrôzy vojny. Vštepoval mládeži črty rasovej a národnostnej tolerancie. Ukazoval hrdinstvo a statočnosť svojich spolubojovníkov, ktorí pre nás vybojovali slobodu, ktorú si užívame už 73 rokov. Kritizoval tých, ktorí sa nepoučili z hrôz 2. svetovej vojny a rozpútavajú nové lokálne vojnové konflikty, ktoré môžu prerásť na svetový konflikt.

Skončil sa jeden pracovitý, statočný a plnohodnotný život, ostane nám nehynúca pamiatka v našich srdciach.

Lúčime sa s tebou Juraj. V mene oblastného výboru i členov SZPB v Trnave ti vyslovujeme posledné poďakovanie za tvoj čestný a statočný život a za všetko, čo si pre vlasť vykonal, ako aj za tvoju prácu pre náš a tvoj Zväz.

Oblastný výbor SZPB Trnava

Krásne jubileum našej Helenky

Dňa 15. septembra 2018 sa dožila krásneho jubilea 90 rokov členka ZO SZPB armádneho generála L. Svobodu v Čiernom Potoku pani Helenka Kožiaková, rodená Golianová.

Keď mala 16 rokov, zažila nesmiernu bolesť. Spolu s jej dvoma strýkami Petrom a Štefanom Golianovcami odviekli maďarskí fašisti aj jej otecka Juraja Goliana (spolu s ďalšími 12-timi mužmi z dnešnej obce Čierny Potok do koncentračného tábora v Dachau, z ktorého sa ani jeden nevrátil). Písal sa vtedy 4. november 1944.

Rodinná tragédia, ktorú prežila ako mladé dievča, ju zocelila. Svoj ďalší život po skončení vojny spojila s manželom Jánom Kožiakom zo susednej obce, s ktorým vychovali dve dcéry.

Celý život pracovala v poľnohospodárstve. Spočiatku ako súkromí roľníci a po založení družstva v JRD v Hodejove až do odchodu na dôchodok.

V súčasnosti žije spolu s mladšou dcérkou Evkou v obci Hodejov. Pokiaľ jej to zdravie dovoľuje, nevynechá ani jednu spomienkovú akciu našej ZO SZPB v Čiernom Potoku, ktoré sa týkajú udalostí z novembra 1944.

Aj touto cestou ti, naša Helenka, prajeme pevné sibirske zdravie, kaukazskú dlhovekosť a ešte dlhé šťastné roky v našich radoch.

Za všetkých členov našej ZO SZPB wti k jubileu blahopraje predseda Jozef Pupala.

Navždy odišla Jiřina Záhorská

V druhej polovici augusta sme sa navždy rozlúčili na Mestskom cintoríne v Trebišove s 51-ročnou Jiřinou Záhorskou, pokladničkou základnej organizácie v trebišovskej trojke, ktorá podľahla zákernej chorobe.

Osud nebohú Jiřinku, pražskú rodáčku, zavial do ďalekého Trebišova. Zahľadela sa a povedala svoje áno vojakovi Petrovi, ktorý vykonával základnú vojenskú službu v hlavnom meste bývalého Československa. Spolu sa do Trebišova vrátili a v roku 1993 sa im narodila dcérka Lucia, s ktorou sa zúčastňovali mnohých podujatí, ktoré organizuje trebišovský oblastný výbor SZPB.

Jiřina bola veľmi milá, zhorčivá, kamarátska osoba a preto mala veľa priateľov aj pre svoju zemplínsku češtinu. „Smrť, ktorá od vekov napĺňa zákon bytia na tejto zemi ťa vytrhla z kruhu tvojich najdrahších a najmilších, priateľov, ale aj z našej členskej základne. Preto, keď príde takáto chvíľa, takmer každý človek sa zamyslí nad smrťou a svojim životom na tejto zemi. Jiřinka, budeš

nám chýbať, no v srdciach a myšlienkach ostávaš. Nech ti je naša slovenská zem ľahká,“ povedal k nej na smútočnom obrade predseda OblV SZPB v Trebišove Milan Urban.

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Strážske:** so 66-ročnou Annou Vojtkovou.

■ **Trenčín 1:** s 87-ročnou Liibušou Čatárovou.

Češť ich nehynúcej pamiatke!

Magále opäť žijú

Osada Magále, vypálená v decembri 1944 fašistickým komandom Einsatzgruppe zo Žiliny a ich pomocníkmi z POHG znova oživa. Ožívujú ich pozostalí po svojich predkoch, aby zachovali pamäť na nich a udalosti pred dávnymi rokmi.

Obecný úrad v Petroviciach, tak ako každý rok, v spolupráci s občanmi obce pripravil regionálne spomienkové stretnutie k 74. výročiu SNP na Bytčiansku pod názvom „Stretnutie rodákov“.

Na spomienkovom podujatí sa zúčastnili primátor mesta Bytča Miroslav Minárčik, starostovia okolitých obcí a predstavitelia politických

strán, členovia SZPB, s ktorými si osadníci spoločne pripomenuli udalosti zo SNP a pomoc ich predkov utečencom, partizánom a ľuďom, ktorí pomoc potrebovali.

Predseda oblastného výboru SZPB v príhovore povedal: „...osadníci z tejto horskej osady boli potrestaní za svoju dobrotu, za svoje srdce, pomáhať tým, ktorí v beznádeji hľadali pomoc. Nezabudnime na nich a chráňme ich pamiatku...“

Slávnostnú atmosféru stretnutia posilnila mladá osadníčka Radka Červencová svojim pekným hlasom a záhoráckymi pesničkami.

Juraj Drotár, snímka OÚ Petrovice

V Novej Bani sa znovu bojovalo

Mesto Nová Baňa a ZO SZPB v Novej Bani si uctili pamiatku padlých spoluobčanov počas 2. svetovej vojny a najmä počas SNP.

Spomienkové oslavy otvoril primátor Ján Havran a slávnostný príhovor predniesol Július Uhrecký, tajomník ZO SZPB.

Súčasťou spomienkových osláv 74. výročia SNP, ktoré sa konali 29. augusta 2018 boli ukážky bojov členov Klubu vojenskej histórie Červená hviezda.

Novobančania v hojnom počte so záujmom sledovali ukážky a niektoré deti sa počas bojovej ukážky aj rozplakali. Pripravený program oživilo i vystúpenie speváckeho súboru Jesienka.

Marta Búryová

Vydarené oslavy

V Porube pod Vihorlatom sme si SNP pripomenuli kladením vencov k pamätníku, folklórna skupina pripravila pásmo o pripomenutí si vypálenia obce, ako ľudia utekali do lesa, aby si zachránili holý život...

Pani Mária Kováčová (89) nám porozprávala svoje zážitky z tohto obdobia a zaspievala pieseň, ktorú sama zložila. V programe nechýbala ani partizánska vatra pod záštitou starostu Juraja Krišku a Oblastného výboru SZPB Michalovce.

Pietne akty pokračovali v ZO SZPB okresu Sobrance a ZO SZPB v okrese Michalovce. V Michalovciach na Bielej hore nás prijala prednostka mesta J. Cibereová, potom sme boli na oslave v Strážskom, kde sprievodnými akciami bolo aranžovanie kvetov (víťazná kytica bola daná

k pamätníku povstalec Begényiho) a krúžok poézie pripravil pod vedením G. Grmolcovej literárne pásmo „Spočívaj tíško v rodnej hrude“.

Oblastný výbor SZPB Michalovce zabezpečil pre členov základných organizácií z okresov Michalovce a Sobrance zájazd na oslavy SNP

v Banskej Bystrici v počte 50 ľudí. Počas nich nám zatancoval náš súbor Zemplín z Michaloviec.

Na spiatocnej ceste domov sme sa zastavili pri pamätníku Nemecká, pozreli sme si aj múzeum, kde sú zdokladované hrôzy vojny.

Anna Zabloudilová, snímka autorka

Významný sviatok Dolných Vesteníc

ZO SZPB v Dolných Vesteniciach oslávila 74. výročie SNP až dvoma podujatiami. Dňa 25. 8. 2018 sme sa zišli na slávnostnej schôdzi, od-

kiaľ sme šli spoločne položiť vence k Pamätníku SNP a k vojnovému hrobu. No a večer sa na počesť Výročia SNP rozohrela vatra na

kopci Závinie. Zapálil ju najstarší člen SZPB Štefan Chynoracký. Pri vatre sa zišli aj ostatní obyvatelia obce so svojimi rodinami.

Vo výročný deň vypuknutia SNP 29. 8. sme zorganizovali spolu so základnou organizáciou ochráncov pochod do Hradišnice, kde stoja obnovené bunkre a pamätník dvom ruským partizánom Galustovova a Martirusoviča, ktorí padli na týchto miestach. Pomník je aj spomienkou na partizána L. Môcika, ktorý padol v posledný deň oslobodzovania obce.

Pri pamätníku sme si zaspomínali na vojnové časy a spomienkový pochod sme zakončili opekačkou.

N. Matejčíková

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 5)

vo vlastných radoch, ako aj u „najbližších priateľov“ zdvíha hlavu fašizmus. Toto je však v poriadku. Pravidlo „dvojitého metra“ platí.

Na Ukrajine už nielen neoficiálne, ale aj oficiálne, na štátnej úrovni uzákonnili fašistický banderovský pozdrav „Sláva Ukrajine! Hrdinom sláva!“ To, že členovia Kotlebovej strany používajú pozdrav „Na stráž“ si všimli všetci v Európe a za oceánom, ale to, že fašistický pozdrav sa používa v ukrajinskom parlamente, v armáde, na úradoch, používa ho aj samotný prezident Porošenko – to je pre celý „demokratický svet“ v poriadku. Vôbec mu nevádi, že na Ukrajine prekvitá neonacizmus, rasizmus, velenie banderovcov.

Takisto si „demokratický svet“ nevšima, že presne také isté tendencie panujú aj v pobaltských štátoch, kde ospevujú „hrdinov“, ktorí bojovali v práporoch SS. Rasizmus a nacionalizmus je aj tam na vrchole. Na Ukrajine a v pobaltských štátoch sa konajú fackové pochody, živo pripomínajúce vývoj udalostí v Nemecku pred 80 rokmi. Pre politikov, analytikov a médiá USA a Európskej únie je to všetko v poriadku.

Najnovší príklad, ktorý tiež zostal bez povšimnutia našich „demokratických slobodných médií“. Na facebookovej stránke Lotyšskej verejnoprávnej televízie bolo zverejnené video ceremonálu vojenskej prisahy lotyšských vojakov – záložákov v mestečku Aluksne na severovýchode Lotyšska.

Už v úvode videa, v 52. sekunde, vojaci pochodujú so zástavou za sprievodu fašistického pochodu z obdobia druhej svetovej vojny, za ktorého pochodovali príslušníci lotyšskej légie Waffen SS. V súčasnosti v Lotyšsku za prítomnosti ministra obrany pochodujú za sprievodu fašistického pochodu „Paliec sveiks, mans mazais draugs!“ („Zbohom, môj malý priateľ“). V tomto pochode je dosť podobný text, ako v známom nemeckom vojenskom pochode z obdobia druhej svetovej vojny „Erika“. V oboch prípadoch vojak, odchádzajúci na front, sa lúči so svojou priateľkou. Lenže, kým vojaci súčasného nemeckého Bundeswehru pochodujú za sprievodu nových melódií, lotyšskí vojaci, ako aj pred 75 rokmi, pochodujú za sprievodu starých fašistických pochodov.

Preto je celkom pochopiteľné, že aj v priebehu nedávneho 26. ročníka lotyšského Sviatku piesne a 25. ročníka Sviatku tanca, venovaných 100. výročiu vzniku Lotyšska, za prítomnosti hostí z celého sveta odznela pieseň velebiaca lotyšských legionárov Waffen SS. Túto pieseň potom zopakovali aj na prvom kanále lotyšskej verejnoprávnej televízie.

Takmer rétorická otázka: ako je možné, že všetkým našim a európskym politikom, analytikom, rôznym spolkom a organizáciám, mainstreamu, liberálom a demokratom nevádi to, že na Ukrajine a v pobaltských štátoch prekvitá otvorený neonacizmus? Ako je možné, že si to doposiaľ nevšimli? Presnejšie povedané, prečo si to doposiaľ nechcú všimnúť?

Súčasnosť: fašistický pochod počas vojenskej prisahy – znie od 52. sekundy:

Link: <https://www.hlavnespravdy.sk/lotysku-pocas-ceremonialu-vojenskej-prisahy-znel-fasisticky-pochod-lotysskej-legie-waffen-ss/1506112>

HSP, 30. 8. 2018

■ Mazajev v éteri lotyšskej relácie vyhlásil, že vo vojne zvíťazil Hitler

Líder ruskej rockovej skupiny „Morálny kódex“ Sergej Mazajev vyhlásil do éteru rižského rádia Baltkom, že vo vojne zvíťazil Hitler. Ľudia podľa neho „robia pokusy reinkarnácie Stalina kvôli svojej zaostalosti a nedokončeniu vývoja.“

Stalin chcel podľa tohto speváka dosiahnuť svetovládu, jeho osobu je však nutné vo vedeckých kruhoch posudzovať starostlivejšie a objektívnejšie.

„Jeho cieľom bola svetová revolúcia... Dlhú som študoval toto obdobie dejín a dospel som k tomuto poznaniu,“ vyhlásil Mazajev.

Vz.ru, 29. 8. 2018 (výňatok)

„Bláznivé“ požiadavky boháčov

Britský list Daily Mail uverejnil spomienky zamestnancov súkromných leteckých spoločností o „bláznivých“ požiadavkách niektorých ich cestujúcich.

Istý klient si napr. objednal cestu pre koňa, iný si na svoj prelet zaplatil dve lietadlá. Ďalší cestovateľ si počas letu z Európy do Ameriky objednal dodatočné medzipristátie, aby sa jeho psík mohol poprechádzať na čerstvom vzduchu. Známy je aj prípad prenájmu lietadla na prevoz ošípanej s rodom meňom alebo objednávka čerstvých chlebičkov pre gurmánov s ovocím a zeleninou. V skutočnosti to bolo pre jeho papagája.

Pred časom si klient jednej súkromnej leteckej spoločnosti prenajal štyri lietadlá a odletel na nich s rodinou do Disney World na Floridu, pričom všetky boli upravené podľa Disneyho rozprávok. Trasu pasažierom zvolili tak, aby pohľad z okna bol maximálne malebný. Istému klientovi sa zase zachcelo osláviť si v lietadle

50-te narodeniny s tortou a sviečkami. Keďže sa však na palube nesmie používať otvorený oheň, musel si so sebou vziať aj profesionálneho hasiča.

V leteckých spoločnostiach hovoria, že bohatí cestujúci si najímajú lety s najrôznejšími cieľmi, vrátane pre svojich psov, papagájov, pre svoje vína. Bol aj prípad, že bola cesta objednaná pre mobil, ktorý si jeden cestujúci náhodou zabudol doma. Ďalší zvláštny klient zase požiadaval, aby mu jedlo dopravili linkou z New Yorku do Chicaga.

- r -

ZRNKÁ HUMORU

Novinárska otázka pre šéfa zbrojárskeho koncernu:

– A odkiaľ viete, že menovaný terorista má všetky tie zbrane, ktoré tvrdíte, že má?

Šéf zbrojárskeho koncernu sa usmeje a pohotovo odpovie:

– Mám odložené dodacie listy!

* * *

Munícia

Kapitán vydá rozkaz vojakovi, aby strážil sklad výbušnín.

Keď ho po 10 minútach išiel skontrolovať zistil, že vojak fajčí.

Kapitán naňho kričí:

– Čo si to dovoľujete. Takto prišli o život tisíce ľudí.

Vojak na to:

– Ale pán kapitán, veď sme tu len dvaja.

Seniorské

Starý pár zaspáva v posteli, keď sa k nemu prihovoria babička:

– Deduško, pamätáš sa ako si ma kedysi, keď sme zaspávali, chytil za ruku?

Dedo ju chytil za ruku.

– A pamätáš si ešte ako si ma kedysi v posteli nežne objímal?

Dedo ju objal.

– A pamätáš si ešte keď si ma kedysi v posteli tak nežne hrýzol?

Dedo zrazu vstal z postele a vykročil smerom ku kúpeľni.

Babička naňho ešte stihla zavolať: – Kam ideš?

– Veď po zuby. Odsekol jej rozčúlený dedo.

* * *

Farár sa spytuje babky:

– Prečo sa vždy ukloníte, keď

spomeniem diabla?

– Viete, pán farár, v mojom veku už musím byť zadobre s každým.

* * *

Staroby sa nebojí

– Ja sa nebojím staroby. Vždy sa budeme mať o čo oprieť.

Chváli sa starší pán susedovi.

– To máte také dobré deti a vnukov? Vyzvedá sused.

– Nie, mám také pevné barly.

* * *

Chválenkár

Dedko zo Štiavnika sa chváli v krčme, že jeho vnuk slúži v prezidentskej strážii v Bratislave.

– Fiha, a čo tam robí? – zaujímajú sa chlapi.

– No, stojí pred bránou

a stráži pána prezidenta.

– Ale, nehovorte, dedo! A už mu niekedy ušiel?

pomôcky: APLT, LAA, EST, DODA, DILOS	citulosovce radosti	súbor poznatkov	autor výroku: OVIDIUS	trak	zaoblene	epocha	citulosovce hlasu ovce	uznávaná vážnosť		grécky ostrov	odsekol	MPZ Estónska	časť Viedne
okresný výbor (skr.)			veľká lyrická báseň						súboj				
			sidlo v Indii						čakať, po česky				
1. časť tajničky													
oddella niečo zapnuté							telce, po česky						
							usadenina						
semeno dužinatých plodov						dravý vták						záplava	pohyboval sa vo vode
						desiatnik (zastar.)							
	sloha, po česky	chem. zn. zlata				sladkovodná ryba					EČV Popradu		
		daj do ruky				chytte					povol'		
EČV Stropkova			hladiť, po česky								polovica		
			Slov. národ. povstanie								hádzte		
severský cicavec						český textár piesní					namotáva		
						jeden, po nemecky					ukazovacie zámeno		
3. časť tajničky													
veliteľ lietadla										štádium vývinu			
2. časť tajničky										tlačénica			
			domáce meno Kornélie										

Správne vylúštenie tajničky z č. 17 znie: **Komu nestačí málo, tomu nestačí nič.** Knihu posielame výherky Jolane Hanckovej z Očovej.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

HISTORICKÝ KALENDÁR

25. september 1938 – Na základe diplomatickej nóty sa poľská vláda už dožadovala aj územia okolo Čadce, Javoriny a iných menších území Slovenska. Bratislava to najskôr odmietla, no keď sa jej Poľsko začalo vyhrážať „najostrejšími prostriedkami“, tak to prijala. Tým sme stratili 226 km² územia s 4280 obyvateľmi.

25. september 1938 – Do Moskvy bolo hlásené, ako si Hitler s Mussolinim dohodli nátlakový scenár pri hrozbách Československu vojnou. Prvý, teda Hitler, že musí presne určiť rozsah ústupkov, kým druhý, teda Mussolini, bude podporovať nároky Maďarska a Poľska, a tie nakoniec podporí aj Hitler.

26. september 1944 – SNR prijíma nariadenie o generálnej previerke dôstojníckeho a poddôstojníckeho zboru armády. Predchádzali mu predsedníctva 12. 9. a 22. 9. (plus tajné rokovanie 23. 9.), ktoré riešili konkrétne chyby, nedostatky i prípady zbabelosti dôstojníkov, ktorí povstaniu narobili veľké škody.

27. september 1938 – N. Chamberlain odmietol poskytnúť pomoc ČSR a to isté urobilo i Francúzsko.

27. september 1947 – Jednotku bývalých partizánov, ktorá pomáhala v boji proti banderovským tlupám, začlenili do zostavy pravidelnej čs. armády.

28. september 1944 – Na základe dohody veliteľa HG Otomara Kubalu a veliteľa špeciálnej SPS (Slovenská pracovná služba) s MNO SR o prevode 200 príslušníkov SPS do armády, boli zverbovanci dislokovaní do pásma schutzzony, čím sa znížili na „janičiarsku službu proti vlastnému národu...“

Tým sa vytvorili podmienky na sformovanie jadra protipartizánskej jednotky Edelweis z roty Slovákov.

29. september 1947 – Do zostavy Čs. armády sú na boj proti banderovcom začlenené dobrovoľnícke partizánske jednotky.

29. september 1992 – Poslanec za SDE Pavol Kanis predložil SNR návrh zákona na vyhlásenie 29. augusta za štátny sviatok SR. Zo 128 prítomných poslancov „za“ hlasovalo 89, „proti“ – 12, zdržali sa – 26 a 1 hlasoval chybné.

30. september 1938 – Čs. vláda a prezident vyslovili súhlas s uznesením mníchovskej konferencie o odstúpení pohraničných území obývaných nemeckou menšinou Nemecku. Následne bola na rozkaz generála L. Krejčího z pohraničia stiahnutá čs. armáda. Toto bol koniec 1. republiky.

30. september 1944 – Od 29. 8. sa povstalecké vojsko nazývalo 1. československá armáda. Od 30. 9. sa začalo nazývať 1. československá armáda na Slovensku.

30. september 1944 – Slovensko bolo zaradené do opevňovacieho systému Veľkonemeckej ríše.

1. október 1944 – Za účasti slovenských a českých, sovietskych a francúzskych partizánov sa v Detve koná jediná partizánska prehliadka.

2. október 1944 – Osobnosťami slovenského kultúrneho života bol vydaný a podpísaný Ohlas, v ktorom zaujali odmietavé stanovisko k Povstaniu, zdôrazňovali prirodzené právo slovenského národa na vlastný štát a zároveň vyzývali k jednote a pokoju.

(Predseda Spolku slovenských spisovateľov Valentin Beniák, podpredseda Mikuláš Gacek, tajomník Ľudo Zúbek, členovia Dobroslav Chrobák, Ján Poničan, Andrej Žarnov, Rudolf Dilong, Henrich Bartek, Ján Smrek, Emil Bohuslav Lukáč, Ján Kostra, Karol Strmeň, Jozef Ambruš a Jozef Antošík.)

3. október 1944 – Na trať Hronská Dúbrava – Svätý Kríž nad Hronom vyšiel druhý z troch povstaleckých vlakov Hurban. Dňa 4. októbra bojuje pri Čremošnom. Po oprave začal 25. októbra 1944 operovať na trati Banská Bystrica – Diviaky.

3. október 1944 – SNR na svojom historickom zasadnutí na návrh poslancov za KSS v B. Bystrici vyhlásila, že nová Československá republika bude ľudovodemokratickým štátom a večným spojencom so Sovietskym zväzom.

4. október 1969 – Slávnostne sú sprístupnené priestory múzejného oddelenia Svidník. To nadviazalo na tradície Dukelského múzea, ktoré vzniklo v roku 1965. MO Svidník obhospodaruje vyše 10 tisíc zbierkových predmetov.

5. október 1944 – Generál Ingr, ako hlavný veliteľ na Slovensko oznámil: „Dekrétom prezidenta republiky zo dňa 19. septembra je zriadené veliteľstvo 1. armády a divízy generál Viest bol ustanovený za veliteľa 1. armády... Veliteľ armády... podlieha priamo a bezprostredne rozkazom hlavného veliteľa... Bude veliť všetkým poľným čs. jednotkám, organizovaným na území Slovenska a riadiť ich operácie podľa smerníc hlavného veliteľa...“

6. október 1944 – O 6.00 hod prekročili jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR Duklianský priesmyk. V súčinnosti so 67. streleckým (I. S. Šmigo) a 31. tankovým zborom. Deň hrdinov KDO.

Ako prví vstúpili na rodnú pôdu jednotky 2. práporu 1. čs. brigády 1. ČSAZ v ZSSR. V celej Karpatsko-duklianskej operácii padlo 935 príslušníkov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR (765 zostalo nezvestných a 4518 bolo ranených).